

SAYFA 7

Çeviri: PoliTeknik

Prof. Dr. Franz Hamburger

Hoşgeldin Kültürü ile Vur Emri Arasında

Ulusal Devlette Karışıklıklar Üzerine

İçinde yaşadığımız bu zamanlar kuşkusuz karışık zamanlardır. Jürgen Habermas 1985'te "Yeni Karmaşıklık" savıyla zamanın ruhu üzerine bir tartışmayı canlandırdı. Yakından bakıldığında büyük değişim süreçlerinin ve buna bağlı yön belirleme tartışmalarının düzenli olarak gözlemlenebildiği görülmekte. O dönemde çağdaş sosyal devletin kaynaklarını tüketip tüketmediği ve ütopyik düşünme cesaretinin, bir diğer ifadeyle geleceğe açık, birlikte iyi yaşam tasarımlarının yitirilip yitirilemediği sorusu gündemdeydi. Şimdi altı ay içerisinde bir milyon sığınmacının Orta Avrupa'ya gelişi görünüşte herşeyi altüst etmiştir.

Avrupa'nın sınırları önce içe, ama ayrıca sürekli olarak dışa doğru da açma projesi görüldüğü kadarıyla başarısız oluyor. En iyi yatırımları çekmek ve kâr oranları için birbiriyle rekabet halindeki Avrupa Birliği üye devletleri, özgürlüğün ve de üye ülkelerin sosyal desteğinden yararlanmanın radikal biçimde kısıtlanmasıyla birbirlerine karşı sınır koyuyor. Yerli işçilerle eşitlenen "göçmen işçiler" için yapılan düzenlemeler, zaten Avrupa Ekonomik Toplu-

luğu Antlaşması'nın sosyal çekirdeğini oluşturmuştur. Şimdi ise Büyük Britanya bu kazanımların kaldırılmaması durumunda Avrupa Birliği'nden çıkmakla tehdit ediyor. Ve Almanya Dublin Anlaşması'yla İtalya ve Yunanistan'ın zararına kendini sığınmacılardan korumuştur.

Almanya aynı zamanda düşük işçilik maliyeti uygulayan ekonomi politikaıyla diğer devletleri borca sürükledi.

lu tutması ilginçtir. Bu dinamikler bugün hâlâ durdurulabilmiş değil, ancak onlar değişik bir çerçevede hareket ediyor. Bu bağlamda arka planı oluşturan ve sığınmacı politikasıyla birlikte Avrupalı ülkelerin milliyetçi kapanmalarına yol açan özellikle iki gelişme var.

Birinci gelişme son yıllarda yaşanan Alman skandallarında görülmekte: Yalnızca Alman Futbol Federasyonu ve FIFA, Deutsche Bank, Volkswagen,

cukları ya da Berlin havaalanını ya da bir Federal Cumhurbaşkanı'nın bir basın kampanyasıyla benzersiz düşüşünü. Kapitalizm eleştirisinin "paranın açgözlülüğü ve çifte standart" başlığı altında sorunsuzca tartışabildiği bu olayların ortak paydası etkisini göstermeye devam ediyor: Toplumun önemli kurumlarına olan güven sarsıldı – bu ilk kez yaşanmıyor, ancak bu sıklıkla yaşanması güveni kalıcı olarak sarsmıştır.

Dayanışmaya ve güvenilirliğe yönelim, temel kurumların hukuk devleti niteliği ve ilkelere bağlılığı istikrarlılığını yitiriyor. Bu gelişme karşısında gösterilen tepkilerden biri, değerler için siyaset ve medyada içtenlikle yakarılmasıdır. Bu değerler ne denli eksikse, haklarında o denli çok konuşuluyor. Toplumu birarada tutan anayasa yerine değerler isteniyor. Ancak değerler nutuklarda değil, bir toplumun uygulamalarında vardır ya da yoktur. Değerlere çağrı yapıldığında, bu, topluma nasıl olmak istediğini, nasıl olmadığını hatırlatır. En iyi örnek, uluslararası hukuka göre yalnızca Rusya'nın meşru olarak Suriye'de müdahalede bulunabilmesi durumudur, çünkü Rusya Suriye hükü-

BU DEĞERLER NE DENLİ EKSİKSE, HAKLARINDA O DENLİ ÇOK KONUŞULUYOR. TOPLUMU BİRARADA TUTAN ANAYASA YERİNE DEĞERLER İSTENİYOR.

ANCAK DEĞERLER NUTUKLARDA DEĞİL, BİR TOPLUMUN UYGULAMALARINDA VARDIRLAR YA DA YOKTURLAR.

Bu, özellikle başkalarının sırtına yük bindirmek istendiğinde etkisini gösteriyor. Şimdi Jürgen Habermas'ın 1980'lerde tanısını özellikle sosyal devletteki kırılmalara odaklaması ve kolektif sosyal güvenlik sistemlerinin erozyonunu siyasi kültürün bunalımından sorum-

eyalet bankaları, NSA Skandalı'nda federal hükümet, Nasyonal Sosyalist Yeraltı Örgütü skandalında Anayasayı Korumaya Örgütü gibi adları saymak yeterli. Alman Otomobil Kulübü'nü de (ADAC) anımsatmak olanaklı ya da rahipler tarafından cinsel suistimale uğrayan ço-

Devamı 3. sayfa

İÇİNDEKİLER

1. SAYFA

PoliTeknik

"Konuk İşçiden" Sığınmacılara – "Ucuz İşgücü"

2.- 3. SAYFA

Prof. Dr. Franz Hamburger

Hoşgeldin Kültürü ile Vur Emri Arasında
Ulusal Devlette Karışıklıklar Üzerine

4.- 5. SAYFA

Prof. Dr. Armin Bernhard

Düşman İmgesi Olarak Rusya - Barış Siyaseti Amaçlı Eğitim Çalışmalarının Değerlendirilmemiş bir Öğrenim Alanı için Örnek

5.- 6. SAYFA

Prof. Dr. Paul Mecheril

Sığınmacıları Konuşmak – Değerleri Üzerine İmgeler

7. SAYFA

Prof. Dr. Claus Melter

Dünya Göç Toplumunda Paylaşım ve Eşitlik
Pazarlığının Tarihsel ve Güncel Çatışmaları

8.- 10. SAYFA

Eğitim Haklarının Genişletilmesi Üzerine Düşünceler ve Öneriler IV

- Niurka María González Orberá - KÜBA

Harmanlanmış öğretimde kalite değerlendirilmesi:

Kendi dinamikleri içinde bir meydan okuma
(2. Bölüm)

- Kumar Ratan - HİNDİSTAN

BM İnsan Hakları Bildirgesi'nde Eğitim Haklarının Genişletilmesine İlişkin Düşünceler ve Öneriler

11. SAYFA

Prof. Dr. Wolf D. Bukow

Almanya için Alternatif Partisi'nin (AfD) Toplumsal Tabanı

12. SAYFA

Dr. Brigitte Schumann

Eğitim politikalarının içsellemeye (Inklusion) Yaklaşımı ve Sonuçlar

13. SAYFA

Prof. Dr. Wolfgang Kaschuba

Yaşam Biçemlerine Entegrasyon: Günlük Yaşamda Yurt Edinmek!

14. SAYFA

Burak Dilik (Türkistik Bölümü)

Çark

16. SAYFA

Kültür Dergisi yayına girdi

Osman Çutsay - Ömer Yaprakkıran

KÜNYE | IMPRESSUM

PoliTeknik

İki aylık Türkçe Gazete
Türkische Zeitung

Erscheinungsweise:

Alle zwei Monate

Unentgeltlich

Ücretsiz

ISSN 2198-8706

Yayımlayan Kurum/

Herausgeber:

Çokyönlü Eğitim Derneği e.V.

Verein für Allseitige Bildung e.V.

Genel Yayın Yönetmeni/

Visdp / Chefredakteur:

Zeynel Korkmaz

(Duisburg Essen Üniversitesi)

Posta adresi:

Postfach 25 03 48

40092 Düsseldorf

Internet adresi:

www.politechnik.de

İletişim/Kontakt

info@politechnik.de

Baskı/Druck:

Hürriyet Gaz. ve Matbaacılık A.Ş.

Zweigniederlassung Deutschland

An der Brücke 20-22

64546 Mörfelden Walldorf

Gestaltung/Grafik Tasarım

Atelier Grafik & Illustration

Ömer Yaprakkıran

meti tarafından yardıma çağırılmıştır. Irak savaşında ya da Kosova Savaşı'nda olduğu gibi, güncel savaşlar herşeyden önce Batı tarafından uluslararası hukuka aykırı olarak yürütülmektedir. Hırsız, “hırsız yakalayın!” diye bağıyor.

Ama eğer bir toplumda “iç değerler” yitirilmişse, o zaman o herşeyden önce bir dış düşmana ihtiyaç duyar. Bu mekanizma, her üç tek tanrılı dinin kabul ettiği bir anlatı olan İbrahim’in anlatısında ifadesini bulan, insanlık tarihinin en eski mekanizmasıdır. Çöldeki günah keçisi tüm suçları üstleniyor. Ayırmak ve uzaklaştırmak, izdüşüm ve öfke yönetimi yalnızca bireysel değil, ayıca toplumsal bir mekanizmadır. Ama ortak korkunun henüz güven yaratmaya yetmediğini belirtmek önemli – tam aksine. Korku dallanıp budaklanır – “kendi” safında da.

Sisteme olan güvenin, bir diğer ifadeyle günlük yaşamın içgüdüsel ve sorulanmayan güvenliğinin yitirilmesi ağır sonuçlar doğurur.

Toplumun yoksul ve zengin biçiminde kutuplaştırılması, ön ve arka planda etkisini gösteren ikinci bir köklü dönüşümdür. Küreselleşmiş çerçeve koşullarda ekonomi, siyaset, sosyal yapı ve kültür değişmektedir. Politikanın meşruiyet zemini büyük ölçüde ve hâlâ ulusal devlet düzenidir ve demokraside öyle kalmaya da devam edecektir – seçimler yapıldığı sürece. Siyasi yönetimin devam ettiği düşüncesi, bu düşünce çözülmüş olsa da ya da bu yönetim salt rakip devletlerle girişilen yarışta konumunu koruyabilmek için sübvansiyonlanan yatırıma elverişli bölgeye indirildiğinde dahi hayatta tutulan bir düşüncedir. Güçlü ekonomilere sahip devletler finans kapitalin transnasyonal aktörleriyle birlikte hızlı bir serbestleştirme gerçekleştirdi ve pazarların liberalleştirilmesiyle eşitsizliklerin küresel ölçekte genişlemesini ve büyümesini sağladı. Avrupa Birliği bunun pratikteki deneyim sahasıdır. Şu an rekabet yoğunlaşmanın bir üst düzeyinde gerçekleşiyor – artık küresel oynayan yalnızca oligopollerdir. Aynı zamanda demokrasi siyaset tarafından pazara uyumlu olarak yeniden inşa ediliyor: “Pazarların” direktiflerine hiçbir alternatif olmamalı.

Sosyal yapının bir ögesi olarak göç özgün bir gerilim ortamında gelişiyor. Siyaset bir taraftan iş piyasalarının hızlı değişen gereksinimlerini karşılamak için göçün çok esnek bir düzenlemesini örgütlemeli. Örneğin Almanya'da 1955'te konuk işçi alımına, aynı anda ülkede kayıtlı bir milyon işsiz varken başlanmıştır. Ancak onların ulusal çerçevede seferber edilmesi, iş piyasasının ihtiyacını hemen karşılamak için zamansal ve mali açıdan çok zahmetli görünüyordu. Benzer duruma 21. yüzyılın ilk on yılında, ekonominin, belirli bir nitelik düzeyine sahip ve hızlı ve sorunsuz istihdam edilebilir işgücüne hırs duyduğu Avrupa'nın merkez bölgesinde rastlanmaktadır, ama aynı zamanda sosyal sorunlar niteliklilik potansiyellerinin

dışlanmasıyla yaratılmaktadır. Yaşam süreleri uzamaktadır – buna karşın işgücü daha hızlı yıpratılmaktadır.

Bir tarafta ırkçı saldırganlık ve savunma, diğer tarafta “işgücünün” transnasyonal esnekliğine” gereksinim duyulması keskin bir zıtlıkla karşı karşıya durmaktadır. Alman ekonomisi, başkalarına söylediği gibi, yılda 400.000 işçiye, nitelikli işgücüne ihtiyaç duyuyor. Göç alım ve dış göç ilişkilerine bakıldığında, böylesi bir göç fazlasına ancak yılda bir milyon göç alımı gerçekleştiğinde erişilebilir. Demografik hesaplamalar bunu yıllardır gösteriyor.

AMA EĞER BİR TOPLUMDA “İÇ DEĞERLER” YİTİRİLMİŞSE, O ZAMAN O HERŞEYDEN ÖNCE BİR DIŞ DÜŞMANA İHTİYAÇ DUYAR.

Öyleyse 2015'te Almanya'ya gelen bir milyon sığınmacı – hesaplama göre – yalnızca iki yıllık işgücü gereksinimini karşılamaktadır – onların Almanya'da kalması ve vasıflandırılmaları için düzgün bir yatırım yapılması koşuluyla. Nüfus içerisinde “üretilemesi” şimdiye kadar hiçbir maliyet yaratmayan böylesi genç bir katmana, bu yükü göçveren ülkeler üstlenmiştir, Alman iş piyasası önümüzdeki dönemlerde artık hiç kavuşamayacak. Hatta hükümeti oluşturan partilerin bir kesiminin sınırlama politikaları her türlü ekonomik mantıkla çelişiyor: Çünkü sınırların gerçekten kapatılması ihracat odaklı Alman ekonomisinin öngörülemez zararlarına uğramasını ifade edecektir.

Bu noktada ikinci dinamik, yani toplumun yoksul ve zengin olarak kutuplaşması arka plana itilmektedir ve bunun böyle olması amaçlanmaktadır. Thomas Piketty 21. yüzyıl için can sıkıcı bir tahmin geliştirdi (Piketty 2015). Zenginliğin ve gelirlerin günümüzdeki devasa eşitsiz paylaşımı 21. yüzyılda artmaya devam edecek ve 18. ve 19. yüzyıllardaki, bir diğer ifadeyle feodal dönemdeki boyutlara varacak. Çünkü servetten elde edilen gelir toplam ola-

ve yoksulluk üretiminin belirleyicilerini (Determinant) kaydırıyor.

Ancak ekonomi sığınmacılar nedeniyle gelişiyor. Toplu barınma merkezleri kısa sürede inşa edilmek zorunda ve fiyatlar üzerine sınırsız pazarlık yapılamaz. Gıda ürünlerinin ve günlük kullanım için gerekli herşeyin tedarik edilmesi sağlama alınmak zorunda. Rheinland-Pfalz'da şimdi sığınmacıların ilk kabul edildiği tüm yerler için bir merkez depo kuruldu. Toplu yemek sektörü ve güvenlik şirketleri ekonomik canlılık yaşıyor. Mutfak yardımcılar, meslek eğitimi olmayan kapıcılar

ve taşımacılık yapan binlerce işçi için iş olanakları doğuyor. Küçük belediyeler kira giderlerini üstlenmek zorunda. Belki de ülke genelinde şimdi yeniden kârlı olmayan tek bir eski otel dahi kalmamıştır. Özel mülkiyetlerindeki evleri kiraya verenler, hile yoluyla gerçekten de orantısız kâr elde edebilirler. İletişim teknolojisi büyük bir ivme kazanıyor. Yerliler dolu elbise dolaplarını boşalttı ve Noel'de yeniden doldurdu.

Devlet canlanan pazar faaliyetlerinin kayda değer bölümünü vergi olarak geri alıyor, sosyal güvenlik sistemleri de bir pay alıyor, giderlerin geri kalanını gerçekten de kamu bütçesi üstleniyor. Alman Ekonomi Enstitüsü'nün işletmecilik hesaplaması gibi hesaplamalar giderlerin 50 milyar olacağından yola çıkarken, eleştirel analiz (Stefan Sell) milli ekonomi açısından bakıldığında giderlerin ancak 5 milyarı bulacağını göstermektedir.

Elbette sığınmacı göçü orta vadede kamu bütçesi için de faydalı olacaktır: Gerek tahminler gersede de geçmişe dönük hesaplamalar bu noktada örtüşüyor: Yabancılar kamu bütçesi ve sigortalar için her yıl sekiz milyar Euro'luk

tili sorumluluklarla olan farkının açıklık kazanması önemlidir. Toplum sığınma hakkının tanınması için getirilen yeni kurallarla kendisine yönelttiği bu özgürlükçü ve sosyal hukuk devleti olma beklentisini tehlikeye sokmaktadır.

Durumun temel parametrelerinin gelecekte değişmesi pek de olası değildir: Silah sanayi Orta Doğu'ya olağanüstü miktarda silah satmaya devam etmek istiyor. Amerika'nın askeri müdahale, uluslararası hukuka aykırı savaş ve devletlerin yıkılması politikası Nobel Barış Ödülü almış bir devlet başkanının yönetiminde de değişmemiştir. Almanların savunma siyaseti, sığınmacıların uzaklaştırılması ve sözde çözümler politikası nüfusun büyük bir bölümü tarafından destekleniyor. Aşağıdan yukarıya daha keskin bir paylaşımın sosyal politikası 21. yüzyılın başında asıl şimdi hız kazanmaya başlamıştır. NATO'nun doğu yönünde genişlemesi Kohl/Gorbaçov devrinin Orta Avrupa'da kurduğu dengeyi yıkıyor, yeni savaşları körüklüyor ve bu sonuçta insanların karmakarışık yeni kaçış nedenlerine yol açacaktır (Bauer 2015).

Rasyonel bir gerekçelendirme için şu hatırlatma bir önem taşıyor: 1946'dan bu yana gerçekleşen göç akımlarının entegrasyonu başarılı oldu. Günümüzde artık hiç kimse Doğu'dan gelen sığınmacılar ve sürgün edilenlerden, tez canlı Sicilyalı konuk işçilerden (Sarışın Alman kadınlar henüz o zamanlar tehlike altında yaşıyordu) ve garip etnik Almanlardan söz etmiyor. Ve her birinin göç ettiği dönemde ne başkaldırıları ve ne medyatik gerilimler yaşanmıştır! Ancak: Bu göçler yaşanmadan cumhuriyet ekonomik ve kültürel açıdan ne durumda olurdu?

AŞAĞIDAN YUKARIYA DAHA KESKİN BİR PAYLAŞIMIN SOSYAL POLİTİKASI 21. YÜZYILIN BAŞINDA ASIL ŞİMDİ HIZ KAZANMAYA BAŞLAMIŞTIR.

rak gelirden daha hızlı artmaktadır ve servetten gelir elde edenlerin servetini büyütmektedir. 20. yüzyıldaki oldukça düşük eşitsizliğe bakıldığında etkin olan ve yakınsamayı destekleyen koşullar 21. yüzyılda ortadan kaldırılabilecek. Dolayısıyla 21. yüzyıl küçük bir kesimin zenginliğinin ve büyük bir kesimin yoksulluğunun arttığı bir yüzyıl olacak. Çünkü Agenda 2010, emekliliğin özelleştirilmesi, işverenlerin sağlık sigortası ödemelerinin sınırlandırılması, emeklilik formülünün demografikleştirilmesi, iş piyasasının serbestleştirilmesi ve “kömür uzlaşması” zenginlik

bir artı sağlıyor – kendileri için yapılan sosyal harcamalar burada dikkate alınmıştır. Şimdi sığınmacılar için gerçekten de milyarlar harcanıyor – ama tam da bu giderler, dünya pazarındaki sorunlar karşısında yapılması istenen kalkınma programıdır. Burada ancak sığınmacı göçünün neden ve sonuçları üzerine biraz da olsa rasyonel bir tartışmaya dönülmesi talep edilebilir. Sığınma ve iş göçünün birbirinden ayırt edilmesi ve çıkarlar ile, bu çıkarların, kendisini özgürlükçü ve sosyal hukuk devleti olarak kavramak isteyen toplumun altına girdiği insan haklarıyla ilin-

Bauer, R. (Hrsg.)(2015):

Kriege im 21. Jahrhundert

Neue Herausforderungen der Friedensbewegung

Annweiler am Trifels.

Piketty, T. (2015):

Das Kapital im 21. Jahrhundert

5. Auflage, München

Habermas, J. (1985):

Die neue Unübersichtlichkeit

Frankfurt am Main

Prof. Dr. Armin Bernhard | Duisburg-Essen Üniversitesi

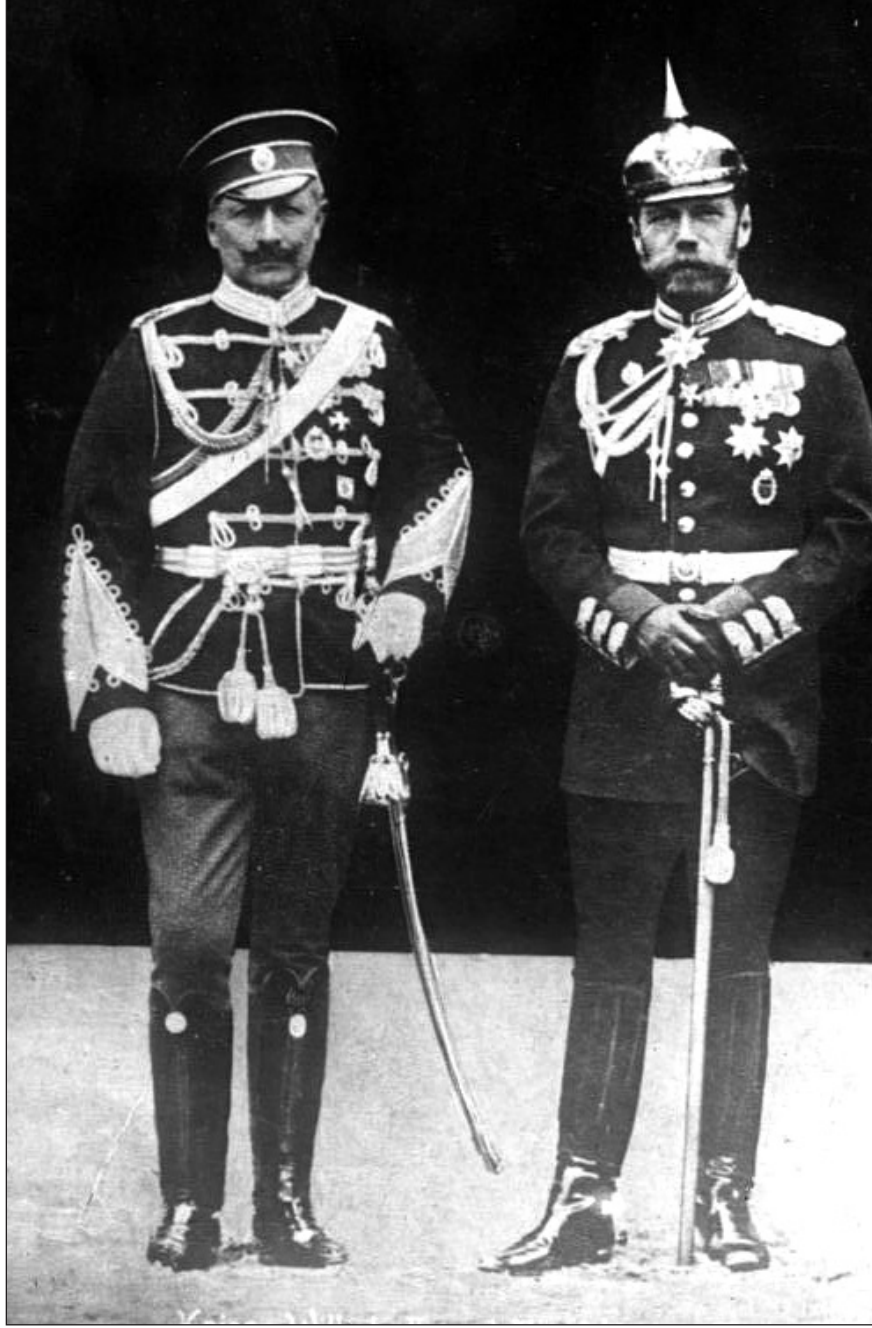
Çeviri: PoliTeknik

Düşman İmgesi Olarak Rusya - Barış Siyaseti Amaçlı Eğitim Çalışmalarının Değerlendirilmemiş bir Öğrenim Alanı için Örnek

Eleştirel barış pedagojisi huzursuz bir toplumsal sistemi, içerdiği askeri karşıtlıklar dahil, radikal bir eleştiriye tabi tutan pedagojik bir barış çalışmasının teori ve pratiğini tanımlar. Yapısal olarak toplumsal üretim ve yeniden üretim koşullarına sabitlenmiş bir görüngü olarak huzursuzluk, toplumun şiddete dayalı ilişkilerinden, tehdit ve caydırma politikalarına ve de savaşa kadar uzanır. Eleştirel barış pedagojisinin temel görevlerinden biri, toplumsal huzursuzluğun nedenlerini ortaya çıkarmak ve bu durumu örgütleyenleri ve avantajcılarını teşhis etmektir. Düşman imgelerinin, saldırganca bir tehdidi ve caydırma politikasını meşrulaştırmak için sistematik olarak ideolojik araç olarak kullanıldığında şifresini çözmek bu bağlamda olağanüstü bir önem taşır.

Şu an taşıdığı özelliklere ilişkin Rusya'ya yöneltilen atıflar, düşman imgelerinin bir ideoloji eleştirisine tabi tutulması görevini örneklerle betimlemek için olağanüstü elverişlidir. 1970'li yılların barış pedagojisinde düşman imgeleriyle uğraşmak politik psikoloji tarafından çoktan temel bir görev alanı olarak belirlenmiştir. Önyargıların gerçeği bir "seçme süzgecinden" geçirip onları önyapılandırmasıyla, bu önyargıların özgül bir formu olarak özümsemenin düşman imgeleri tarafından gerçeğin tarafsız algısı olağanüstü sınırlandırılır (Nicklas/Ostermann 1973, S. 325-326). Düşman imgeleri önyargıların tersine özelliklere ilişkin yalnızca olumsuz atıflar içerir, "birbiriyle mantıksal değil, aksine salt çağrışımsal bağlantıları bulunan belirsiz bir tasarımlar demeti [...]" (Nicklas/Lißmann/Ostermann 1975, S. 40). 'Düşmanı' sözde karakterize eden özelliklerin atfedilmesi gerekçelendirilmiş deneyimlerden yararlanmaz, onlar keyfi bir doğaya sahiptir. Seçici süzgeçten geçen düşman imgesinden kaynaklanan gerçeğin seçici algısı, insanların entelektüel yetersizliğine değil, aksine düşman imgelerine yatkınlığın oluşturulduğu toplumsal koşullara ve toplumsallaşma ilişkilerine dayanmaktadır. Düşman imgeleri kültürel hegemonyanın (Gramsci) bir parçası olan ideolojik "algılama modellerini" temsil eder. Güçlü toplumsal gruplaşmalar tarihsel olarak çoktan varolan düşman imgelerini kullanır ya da yenilerini yaratır ve onları, arkalarına kendi çıkarlarını gizlemek ve bu çıkarları gerçekleştirmek için dolaşıma sokar. Düşman imgeleri baskın toplumsal grupların çıkarı doğrultusunda, toplumsal huzursuzluk sistemini meşrulaştırır.

Rusya şu an sözümona Batılı toplumların gözünde İslam'ın yanında en tanınmış, belki de ondan daha da

ALMAN İMPARATORU II. WILHELM (solda, Rus üniformalı) ve KUZENİ ÇAR II. NİKOLAY (sağda, Prus üniformalı)

Kaynak: Wikimedia Commons, Bundesarchiv Bild 183-R4330

önemli bir düşman imgesini oluşturuyor olsa gerek. Rusya'ya karşı beslenen kin duyguları yoğun olarak Alman İmparatorluğu'nun geç döneminde, imparatorluğun emperyalist politikaları çerçevesinde oluşturulmuş ve Birinci Dünya Savaşı'yla olağanüstü artmıştır. Nihayet bu savaşın amaçları arasında Alman İmparatorluğu'nun Avrupa'daki ekonomik egemenliğini garantilemek ve büyük güç olarak Rusya'yı jeopolitik açıdan zayıflatmak vardı. Almanya'da faşizmin egemenliği altında "Ruslarla" ilgili bu düşman imgesi, yayılma savaşını, ekonomik coğrafyanın Doğu Avrupa yönünde genişletilmesini ideolojik yönden gerekçelendirmek için ek olarak ırkçı tarzda yüklenmiştir. İkinci Dünya Savaşı'nın ardından bu düş-

man imgesi erozyona uğramamıştır. Kızıl Ordu'nun Batı Almanların bilincinde onları Nazi diktatörlüğünden kurtaran olarak algılanmaması olgusu bile, bu düşman imgesinin, egemenlik formasyonunun kültürel hegemonyasında İkinci Dünya Savaşı'nı da aşan devamlılığının göstergesidir. Soğuk Savaş'la birlikte ve Batı Almanya'nın "batılı" askeri ittifaka alınmasıyla, ABD ve Batı Avrupa'nın anti-komünist stratejisi çerçevesinde Rusya korkusu yeniden yoğun biçimde körüklenmiştir. Askeri yapıya yatırım yapılmasını meşrulaştıracak ve reel sosyalizm karşısında kendi ekonomi tarzını ve yaşam biçimini meşrulaştıracak bir düşmana ihtiyaç duyuluyordu. O, Herbert Marcuse'ün 1960'lı yılların sonunda kısa ve özlü biçimde

belirttiği gibi, "varolmaması durumunda uydurulması gereken bir düşmandı" (Marcuse 1980, S. 124). Katakomblardaki Rus ayısından duyulan, yalnızca Alman halkının ruhunda bulaşıcı kalması sağlanmayan korkuyu içeren anti-komünist düşman imgesi, Soğuk Savaş'a kısa süreliğine ara verilmesinin ardından yeniden canlandırılmış ve günümüz Rusya'sına - bu ülkenin artık yeniden kapitalist sisteme dönüştürülmüş olması olgusundan bağımsız olarak - sorunsuzca kanalize edilebilmiştir.

Rusya konusunda kültür sanayisi temelli kamu medyasına ve özel medyaya söz dalaşı ve propaganda içerikli bildiriler egemendir. Toplu, olumsuz damgalamalar aracılığıyla ayırım yapan bir kamuoyu bilincinin açınması engellenmek isteniyor. Rusya'yı düşman imgesi olarak tereddütsüz üstlenmeye hazır olmayanlara karşı girişilen söz dalaşının sertliği, bu düşman imgesinin gerçeği yansıtmayan temeline zaten işaret etmektedir. Yapılan "yaygın propaganda" (Bittner 2014, S. 14) Rusya'nın kendisine atfedilen saldırgan yayılma politikasından, ülkenin devlet başkanının şeytanlaştırılmasına kadar - ki bu düşman imgesi kullanımının sevilen çeşitlerinden biridir - uzanmaktadır. Bu suçlamalar Kırım'ın Rusya'ya katılmasından uzun bir süre önce başladı ve elbette Kırım olayı düşman imgesini derinleştirmek için en yoğun biçimde kullanıldı. Ukrayna sorunu kapsamında kullanılan düşman imgesi retorik, eski ABD Başkanı Ronald Reagan'ın 1983'te Sovyetler Birliği'ni "Kötülük İmparatorluğu" olarak adlandırdığı kötü günleri anımsatan bir sertliğe ulaşmıştır.

Düşman imgeleri bir olayın karmaşıklığını gerektiği gibi yansıtmayan basitleştirilmiş iddialara dayanır. Eğer düşman imgeleri gerçeğin salt seçici algısına izin veriyorsa ve eğer bu seçici algı siyasi bir yönlendirme ise, o zaman bu düşman imgesinin yeniden canlandırılmasının arkasında yatan çıkarların teşhis edilebilir olması gerekir. Barış siyaseti amaçlı eğitim çalışmaları düşman imgelerinin tekrar temel toplumsal içeriğine, düşman imgelerinin oluşturulması yoluyla gerçekleştirilmek istenen çıkarlara oturtulmasına dayanır. Burada hareket noktası, gerçek ve gerçeğin algısı arasındaki fark ve üzerinde bu farkı azaltma girişiminin yükseldiği noktadır. Düşman imgesi olarak Rusya konusunda Rusya'nın yayılmacı politikası tezini çürütmek için dünyanın coğrafi haritasına kısa bir bakış yeterli. Öte yandan bu bakış, 'Batının' Rusya'nın "toprak tutkusu" (Steinmeier) olduğu iddiasının kolektif izdüşümünün bir biçimi olarak, ABD ve AB'nin saldırı-

gan güdüler ve özelliklerinin Rusya Federasyonu'na aktarımları olarak görülebilir kılınmasına yardım eder. 'Batının' kendisiyle ilgili reddetmesi gereken şeyler – NATO'nun sürekli jeostratejik ilerleyişi – Doğu'daki 'karanlık' ülkeye atfedilmektedir.

Ancak barış pedagojisi çalışması için asıl önemli olan şey Rusya'nın niyetlerinin (Krone-Schmalz 2015, S. 158) amaçlı "yanlış algısının" hangi çıkarlara hizmet ettiği sorusuna yanıt aramaktır. Barış siyaseti amaçlı eğitim çalışmaları bu sorunun yanıtını ancak artan kapitalistler arası çıkar çatışmaları bağlamından hareketle hazırlayabilir. Çünkü sözü edilen kolektif izdüşümünün nedeni Rusya'nın 'tutumuna' değil, aksine ulusal toplumların ya da toplumsal blokların, neredeyse tümüyle kapitalist tarzda yapılandırılmış dünya ekonomisindeki somut üretme ve yeniden üretme koşullarına dayanmaktadır. Soğuk Savaş'ın son bulduğunun çok erken ilan edilmesinden sonra Avrupa Birliği ve Rusya arasında yaşanan yakınlaşma ve ortak bir Avrasya ekonomi bölgesi yaratma vizyonu, ki Putin tarafından defalarca önerilmiştir, bu vizyonun, onu Avrasya'daki jeopolitik ve ekonomi politik çıkarlarına karşı bir tehdit olarak gören ABD tarafından redde-

dilmesine yol açmıştır. ABD kökenli düşünce kuruluşlarının sayısız demeçlerinden, ABD'nin, Avrupa Birliği ile Rusya Federasyonu ve özellikle de Almanya ve Rusya arasındaki işbirliğini ne pahasına olursa olsun engellemeyi öngören küresel jeostratejik güdüsünü çıkarsamak olanaklı. ABD'nin Ukrayna'daki rejim değişikliği için yatırmış olduğu beş milyar dolar bu niyetin altını çizmektedir. Nihayet ABD'nin küresel stratejisi çerçevesinde izlediği hedef (azalan) hammadde ve Asya pazarına giden yolları açık tutmak ve bu yolları kendi çıkarları doğrultusunda kontrol edebilmektir. 'Batılı' liberal toplum modelinin küresel hegemonyasını kurmak amacıyla transatlantik ittifakın güçlendirilmesi için Avrupa Birliği bünyesinde ("Batının Rönesansı") verilen çabalar bu jeopolitikaya kanat girmektedir.

Rusya'nın bir düşman imgesi olarak yeniden güncellenmesi, kapitalistler arası rekabetten doğan bu çekışmeden hareketle anlamlandırılmalıdır. O yalnızca 'Batılı' devletlerin güvenlik ve dış politikasına gerçek anlamda yön veren çıkarlardan saptırmakla kalmıyor, aksine, onun dışında, bu siyasete ilişkin en azından edilgen olarak görüş birliğine vardırılmak istenen halkın kendi izdüşümü için zemin sunuyor.

Düşman imgeleri, özdeşünüm yeteneğini güçlendiren siyasi bir bilinç oluşumu sürecinin başlatılması için olağanüstü eğitim içerikleri oluştururlar. Düşman imgelerinin toplumsal işlevinin açığa çıkarılması, ideoloji eleştirisi gerekliliği dışında onun kendi sosyal birliğimize ve bu birlik içerisinde etkinlik gösteren insanlar olarak bize yeniden yönelmesi, düşünce ve eylemi düşman imgelerinden ve böylece hegemonyaya araçlarının ideolojisinden bağımsız kılan psikik-entelektüel güçleri hareket geçirebilir. Düşman imgeleri atfedildikleri kişiden çok onu dolaşıma sokan kişi hakkında bilgi verir. Özdeşünümün güçlendirilmesi, toplumsal tanıtımı yapılan düşman imgelerinin bizde yarattığı duygulanmayı algılamayı, böylesi bir düşman imgesine ihtiyaç duyma nedenlerimizi araştırmayı, bu düşman imgelerinin içerdikleri atıfların salt kendi sosyal birliğimizin özelliklerinin özdeşünümünden geçirilmeden ya da bilinçsizce başka toplumlara yansıtılması anlamına gelip gelmediğini incelemeyi de ifade eder. Düşman imgeleri, toplumsal bir işlevi yerine getirmesi istenen kolektif izdüşümünün bir biçimi olarak teşhir edilebildikleri ölçüde, insanların kendi nesnel özne varlıklarını ve böylece eleştirel-insancı ussallığını geliştirmesini engelleyen özgül bir ideolojik

huzursuzluk potansiyelinden kurtuluş gerçekleşebilir. Dolayısıyla burada eleştirilen düşman imgesi yapılandırması, 'Batılı' dış politikanın temel öncülleri-ne karşı radikal tarzda ters hareket etmek ve böylece varolan kültürel hegemonyadan "kopmanın ruhunu" (Gramsci 1991, S. 374) ilerletmek amacıyla, barış siyaseti amaçlı eğitim çalışması için mükemmel, şu ana dek bir o kadar da değerlendirilmemiş bir öğrenim alanı sunmaktadır.

Kaynak

- Bittner, W.:** Die Eroberung Europas durch die USA. Zur Krise in der Ukraine. Mainz 2014
- Gramsci, A.:** Gefängnishefte Band 2, Hamburg 1991
- Krone-Schmalz, G.:** Russland verstehen. Der Kampf um die Ukraine und die Arroganz des Westens, München 2015 (12. Auflage)
- Marcuse, H.: Versuch über die Befreiung, Frankfurt/Main 1980 (5. Auflage)
- Nicklas, H./H.-J. Lißmann/Ä. Ostermann:** Feindbilder in Schulbüchern, in: Friedensanalysen für Theorie und Praxis, Jg. 1, 1975, Nr. 1
- Nicklas, H./Ä. Ostermann:** Überlegungen zur Gewinnung friedensrelevanter Lernziele aus dem Stand der kritischen Friedensforschung, in: Wulf: Kritische Friedenserziehung, Frankfurt/Main 1973, S. 315-326

Prof. Dr. Paul Mecheril | Oldenburg Üniversitesi

Sığınmacıları Konuşmak - Diğerleri Üzerine İmgeler*

Çeviri: PoliTeknik

Şu anda kaçış halinde olan yaklaşık 60 milyon insan var ve benim bildiğim tahminler sayının gelecekte artacağına işaret ediyor. Bu 60 milyon yarından fazlası 18 yaşından küçüktür. Bu 60 milyonun % 86'sı gelişmekte olan ülkeler adı verilen ülkelerde kaçış halinde ve orada varlıklarını tehdit eden koşullarda yaşıyor.

60 milyon insan.. Bu insanlara 2016'nın az da olsa katlanılabilir bir yıl olmasını diliyorum. Mohamed'in anne ve babası içinse pek iyi bir yıl olmayacak. Mohamed- muhtemelen sizlerin de bildiği ve yılbaşı gecesi Köln'de yaşananlar nedeniyle sergilenen kolektif öfkenin ardından unutmadığınız gibi - bu yılbaşı gecesine aşağıda tekrar değineceğim - dört yaşındaydı. O ailesiyle birlikte Bosna'dan kaçtı. 1 Ekim'de Berlin Eyaleti Sağlık ve Sosyal Dairesi'ne ait alandan kaçırılmış, defalarca tecavüze uğramış ve boğularak öldürülmüştür. Fail Kuzeyli görünüme sahip, muhtemelen Hristiyan kültür çevresinden gelen ve altı yaşındaki Elias'ı da geçen Temmuz ayında öldürdüğünü itiraf eden 32 yaşında bir Brandenburgludur. Bu olaya ve faili Kuzeyli görünüme sahip ve muhtemelen Hristiyan kültür çevresinden gelen birisi olarak tanımlama nede-nime aşağıda değineceğim.

Sığınma nedenlerine değinmek istemiyorum, bunları örneğin küresel eşit-

sizlikte ve sefaleti küresel ölçekte çok farklı paylaştıran ve çok farklı bölgelere göre dağıtan bir dünya düzeninde bulmak olanaklı: Dünya nüfusunun yaklaşık %45'i günde 2 dolardan az bir gelirle yaşıyor ve bu %45'in büyük bölümü her nedense Avrupa'nın eski sömürge ülkelerinde yaşıyor, yani Afrika ve Asya'da. Birleşmiş Milletler'in verilerine göre, Batılı aktörlerin önemsiz olmayan eylemlerinden doğan dünya düzeni nedeniyle Sahra Çölü'nün güneyinde 200 milyondan fazla insan açlıktan ölmeye tehlikesiyle karşı karşıya. Ancak günlerdir ırkçı ifadeler kullanan Pegida, AfD ve Almanya'daki diğer birçok görüşe işaret ederek şu yatıştırıcı sözleri söylemek zorundayız: Korkmayın. Bu insanlar size gelmeyecek, bunu yapmak için bedensel ve finansal açıdan çok zayıflar. Şansa bize zor durumdakiler arasından güçlü olanları geliyor, dolayısıyla bu güçlüler arasından en güçlülerini, ışıldayan insan sermayesini seçebiliriz. Geri kalanı, alaycı bir tabirle, şeytanlaştırılacak ya da sosyal pedagojik himayenin emanetine teslim edilecektir.

İyi, ama kaçış nedenleri hakkında değil, aksine kaçan insanların içinde bulunduğu koşulları gösteren medyatik, siyasi, günlük yaşam dünyasında ki iletişimsel irdeleme hakkında konuşmak istiyorum, örneğin Focus dergisinin kapak resmi hakkında: 8 Ocak 2016 tarihli bu yayında bir kadının olağanüs-

tü cinselleştirilmiş, pornografik sunulmuş söz konusu. Beyaz, biraz genç, belki de 28 yaşında, sarı saçlı, bedeni üzerinden enlemesine geçen kırmızı bir şerit tarafından memeleri örtülen, avret yerini ise kendi sağ elinin örttüğü bir kadının bedenini görüyoruz. Ağzı haff açık. Bedeninin üzerinde, bedeni damgalayan, onu ele geçiren erkek ellerinin pençe şeklindeki beş izi görülüyor, mavi değil, yeşil değil, siyah renkli, yağlı ve ayrıca kirli. Manşetten şu soru yöneltiliyor: "Göçmenlerin cinsel saldırılarının ardından: Hâlâ hoşgörülü müyüz yoksa kör müyüz?"

İrkçi resimlemeler ve konuşmalar Nasyonal Sosyalizm sonrası 21. yüzyıl Almanya'sında yeniden kabul görür olmuştur. Çünkü Fokus dergisinin bu resmi ırkçıdır, nedeni ise cinsel resimlemelerle çığırkan ve sırnaşık, gerginlik duyguları uyandırır tarzda göçmenlerin şeytanlaştırılması ve aynı zamanda beyaz olan bir biz söyleminin oluşturulmasıdır (hâlâ hoşgörülü müyüz yoksa kör müyüz?). Kapak resmi siyah-beyaz oyunu oynuyor. Diğerleri: Siyah, tacizci, bilinmeyen, utanmaz, tehlikeli, kirli. Biz ise: Beyaz, arı, tehlikede, uygar, edepli, ihtisamlıyız. Hâlâ hoşgörülümü yoksa kör mü sorusunu kendine soran ve Fokus'un seslendiği o biz, siyah göçmen ellerinin taciz ettiği beyaz kadınlardan ve "kadınlarımızı" korumak zorunda olan beyaz erkeklerden oluşu-

yor. "Kadınlarımızın" diğer ırkın cinselliğinden korunması ırkçı ve aynı zamanda ırkçı-ataerik geleneklerin daima bir unsuru olmuştur ve Kuzey Amerika'da siyahların linç edilmesinde önemli an oluşturmuştur.

Yanlış anlaşılma olmaması ya da üretilmemesi için şu belirtilmeli: Görüldüğü kadarıyla Köln'de olduğu gibi kadınlara karşı cinsel şiddetin eleştirisi, kadınlara, çocuklara sık olmasa da erkeklere karşı uygulanan cinsel şiddetin eleştirisi, eleştiri ve reddetme, arzu edilen siyasi yaşam biçiminin zorunlu öğesidir. Köln'den çıkartılacak en iyi durum senaryosu, özellikle kadın ve çocuklara karşı uygulanan cinsel ve cinselleştirilmiş şiddet hakkında daha fazla konuşmak ve buna karşı önlem almaktır. Federal Aile Bakanlığı'nın güncel bir araştırmasında Almanya'daki tüm kadınların %58'i 16 yaşından sonra cinsel tacize uğramış olduklarını belirtmişlerdir. Cinsel taciz ve saldırıların ilk ve en sık gerçekleştiği yer insanların kendi dört duvarlarıdır, yapan aile ve ailenin erkekleridir. Avrupa ve Almanya'da kadını hedef alan cinsel şiddet öyleyse her şeyden önce evde başlıyor. Köln'de yaşanan cinsel saldırıları seksizmin genel bir sorun olduğu açıklık kazanacak şekilde reddedecek ve konuşacak mıyız? Bundan kuşkuluyum, çünkü şu anda ve bir kez daha yeniden olağanüstü bir güçle şekillenen biz söylemine güvenmiyo-

Sığınmacıları Konuşmak - Diğerleri Üzerine İmgeler*

Baştarafı 6. sayfada ►

rum. Mohamed'i Ekim'de Berlin'de kaçırarak, defalarca tecavüz eden ve öldüren beyaz, Hristiyan görünümü 32 yaşında bir Brandenburglu, Köln'de kadınlara cinsel tacizde bulunan, ve Regensburg Kilise Korosu'nun (erkek çocuk ve gençlerden oluşan bir koro - redaksiyonun notu) Hristiyan rahip ve öğretmenlerinin - incelemeyi yürüten avukat Ulrich Weber 8 Ocak 2016'da, taciz ve cinsel içerikli şiddete maruz kalanların sayısının 600 ila 700 arasında olduğunu tahmin etmektedir (bir de bu bir Kuran okulunda yaşansaydı ne olurdu bir düşünün), bu saldırganların ve faillerin ortak yanı nedir? Bilmecenin yanıtı ve çözümü şu: Onların hepsi erkek. Eğer cinsel şiddet uygulayan aktörlerin ortak bir özelliği aranmak isteniyorsa, bu özelliği ilk etapta onların erkek olmalarında bulmak mümkün. Bizim, erkeklerin hangi bağlamlarda, nasıl ve ne zaman erkek şiddeti seçeneğine başvurduklarını açıklayan araştırmalara ihtiyacımız var. Ve de Avustralyalı sosyolog Raewyn Connell'in hegemonyal erkeklik olarak adlandırdığı, yani egemenliği talep eden erkekliğin özdeşlik ve ilişki biçiminin - hem erkekler hem de kadınlar için - çekici olmamasını sağlayan bir pedagojiye ihtiyaç duyuyoruz.

Peki ya ama bu son zamanlardaki ırkçı gerginlik duygularının nedeni ne? Yıllar boyunca evlilik içi tecavüzlerin Almanya'da bir suç unsuru olarak kabul edilmesine karşı gürültü koparan ve harekete geçen yaşlı, beyaz ve muhafazakâr siyasi görüşlü erkekler neden öfkeleniyor, bu erkekler neden bu yoğunlukta öfke duyuyor ve ayrıca Köln olayları konusunda olduğu gibi, bu olaylar henüz hukuksal değerlendirilmesi yapılmış olgular olmadığı halde, acımasız bir kolektif hüküm veriyor? Heribert Prantl'ın 11 Ocak'ta Süddeutsche Zeitung gazetesinde yazdığı gibi, Federal Cumhuriyet tarihinde görülmemiş bir ırkçılık internette neden zafer kazanıyor?

Bu soruya ilişkin kesinlikle yalnızca kabataslak ve ayrıntılı olmayan düşüncelerle ve bu düşüncelerin sonuçlarıyla sözlerimi tamamlamak istiyorum. Bu düşünceler diğerlerinin imgelemesi (Imagination) ve kaynak ve egemenlik hakkını garanti altına almak olarak adlandırdığım iki konuya eğiliyor. Şu an yaşamakta olduğumuz gerginlik duyguları, bütün bir grubun mahkum edilmesine yol açan yoğunluk, ancak sorunun egemenlik ve ayrıcalıklar için verilen savaşım sorunu ve bu savaşta diğerleri hakkında resim ve tasarım ve imgelemelerin gerekli olduğunun bilincine varıldığı anda açıklanabilir.

Olay yalnızca - psikoanalitik bir dille söylersek - medyadaki resimlerin de katkılarıyla birçok kez imgelemi yapılan diğerleri ("Arap", "Kuzey Afrikalı", "Müslüman"), fantezisi yapılan bu diğerleri nezdinde, kişinin kendi kendine yapmayacağı şeylerle de savaşılması değildir (ben erkek olarak sözde Müslüman erkeğin şovenizmine ölçsüzce sövüyorum, çünkü onda kendimde olma-

sına izin veremeyeceğim ve vermemem gereken birşey gördüğümü düşünüyorum). Gerginlik duygusunun bu denli yoğun oluşu, olay daha çok kendinden olanı ve bunu herşeyden önce Avrupa figüründe (Yunan mitolojisinde bir figür - redaksiyonun notu) yüceltmek, hatta kutsamaktır.

Şu anda Avrupa'nın kendi kendini şiddetli bir şekilde kutsayışının bir kez daha görgü tanığı oluyoruz (ki bu kutsamanın medyada geri sıralara kayan Euro krizinin ön planında gerçekleşmesi rastlantı değildir). Avrupa birden çok nedenle köklü bir kriz içerisinde ve Avrupa'nın sınır politikasının doğrudan bir sonucu olarak Akdeniz'de yaşamını yitiren 30.000 insanı göz ardı ederek ya da iyisi bu insanlar nezdinde diyelim, Avrupa, kendini seçilmiş iynin, değerlerin mekanı, cinsiyet eşitliğinin yuvası ve alaycı bir biçimde insan haklarının ve etkili ve artan bir sosyal eşit-

manlığı bağlamında bunu akla getirmek mümkün. İsrailli psikoanalizci Zvi Rex bunu alaycı bir şekilde şu çarpıcı ifadeyle özetlemiştir: "Almanlar Yahudileri Auschwitz nedeniyle hiç affetmeyecek". Buna istinaden düşüncemi açmak istiyorum: Jeopolitik açıdan ayrıcalıklı olan bizler, Batılı aktörlerin ve mercilerin azımsanmayacak katkılarıyla kurulan ve batının sınırsız boyutta yarar sağladığı bir dünya düzeninin artıkları olan sığınmacıları, acı çektikleri ve çektikleri acılarla refahımızın düzenli semtlerinde, sözcüğün tam anlamıyla burnumuzun dibine sokuldukları için affetmiyoruz. Onlar bu nedenle şeytanlaştırılmak, aşağılanmak ve insanlıktan çıkartılmak zorundadır.

Avrupa çelişkilidir, Avrupa barbarlığın, Yahudi Soykırımının (Shoa), dünyanın ekolojik-ekonomik sömürsünün, sömürgeciliğin yeri ve projesidir ve Avrupa aydınlanmanın, insan hakla-

İNGİLİZ KÜLTÜR BİLİMCİ STUART HALL BİR SÖYLEŞİDE BEYAZ
İNGİLİZLERİN SİYAHLARDAN NEFRET ETTİKLERİ İÇİN DEĞİL, AKSİNE SİYAHLAR
OLMADAN KENDİLERİNİN KİM OLDUĞUNU BİLMEDİKLERİNDEN İRKÇİ
OLDUKLARINI BELİRTMİŞTİR.

sizliğin ışığında ve aynasında ikiyüzlü bir şekilde eşitlik ortamı olarak sahnelemektedir. Bu sahneleme için diğerlerine, diğerlerinin çirkinliğine, onların tehlikeli oluşuna, medeniyetsizliğine ihtiyacımız var.

İngiliz kültür bilimci Stuart Hall bir söyleşide beyaz İngilizlerin siyahlardan nefret ettikleri için değil, aksine siyahlar olmadan kendilerinin kim olduğunu bilmediklerinden ırkçı olduklarını belirtmiştir. Müslüman olan diğerlerinin Avrupa'da ve Batı'da kesinlikle 11 Eylül 2001'in akabinde ilk kez oluşturulmaya başlanmayan fantastik imgesi sayesinde Avrupa kendi seçkinliğini onaylamaktadır.

Almanya ve Avrupa'da sığınmacılar, Kuzey Afrikalı erkekler, Müslümanlar hakkında neden bu denli aşağılayarak konuşulduğuna ilişkin ikinci düşüncem de imgelem ve egemenlik ile bağlantılı.

Kaçan insanların burada olmalarının bize jeopolitik koşulları ve böylece jeopolitik diğerlerinin darlığını ve acısını salt her gün gösteriyor olmasına değil, hiçbir şey yapmadan elde ettiğimiz kendi ayrıcalıklığımızı da gözler önüne seriyor olmasına nasıl yaklaşmalıyız? Belki de ampirik olarak gözlemlenebilen üç tepki biçimi vardır. Birincisi: Ayrıcalıkları iade etmek ve paylaşmak, ikincisi: kayıtsızlık ve üçüncüsü: özel bir öfke. Bu, acı çeken diğerlerine karşı duyulan çelişkili bir öfkedir. Almanya için özellikle 20. yüzyılda önemli olan ve "ikincil antisemitizm" olarak adlandırılan bir antisemitizm tipiyle, yani Auschwitz'e rağmen değil, Auschwitz nedeniyle duyulan Yahudi düş-

rünün ve tüm insanlara iyi bir yaşam sağlama gayretinin yeri ve projesidir. Dolayısıyla Avrupa çelişkili ve antagonisttir. Biz şu an sembolik ve maddi-fiziksel yönden sığınmacıların sırtında yürütülen bu savaşımın tanıkları ve aktörleriyiz. Tüm insanlara iyi bir yaşam sağlama gayretinin yeri ve projesi olan bir Avrupa için nasıl bir çaba gösterilmeli?

Kısaca ve maddeler halinde iki nokta:

1. Şiddeti bir sosyal düzeni oluşturma ve yeniden oluşturma, koruma ve kurma girişimi olarak kavradığımızda, o zaman kırılma ve düzen için yürütülen savaşım dönemlerinde daha fazla şiddetle karşılaşırız. Şiddetin arttığı koşullarda şiddet hakkında daha sık konuşulması anlamlıdır. Erkek şiddeti, din adına uygulanan şiddet, ırkçı şiddet. Ancak şiddet hakkında konuşmalıyız, ama bu konuşma ve eylemin kendisi kibirli, ölçsüz bir şiddete dönüşmemelidir. NPD, AfD ve saygın oldukları kabul gören partilerin bazı politikacılarının, salt CSU değil, yaptığı gibi dinsel, etnik, göçmen grupları topluca şüpheli konumuna sokanlar, şiddete karşı hareket etmemektedir, aksine değiştirilmesi gereken şiddet ilişkilerinin bir parçası ve devindiricisidir.

2. İnsanlar diğerlerinin zararına olmadan, özellikle uzaktaki yakınların zararına olmadan nasıl yaşar? Kırımca bu 21. yüzyılın etik sorusudur. Bangladeş'teki çocuk ve kadınlar berbat koşullarda yaşamak zorunda kalmadan biz burada nasıl iyi bir yaşam sürebiliriz? Bu sorunun ele alınması öncelikle siyasi bir görevdir. Ama o aynı zamanda pedagojik bir görevdir de ve kanım-

ca, ki bir eğitim bilimci olarak ve duygusal bir dille belirtiyorum, o 21. yüzyılın pedagojik görevidir. Böylece 21. yüzyılda pedagojinin ilk ilkesi şu değildir: İnsan sermayesini nasıl yaratırız? Giderek mutlaklaşan ekonomist mantığa hizmet eden öznelere nasıl katkı sunabiliriz? 21. yüzyılda pedagojinin ilk ilkesi şu da değildir: Ulus ya da halk örneğinde olduğu gibi tikel bir biz oluşumunun korunmasına nasıl katkı sağlayabiliriz? İlk ilke daha çok şudur: Dünya toplumunda dayanışma olarak adlandırmak istediğim, aslında pratik bir bağlantı içerisinde bulunduğum (Bangladeş'teki kadın tekstil işçisi), ama uzakta olan diğer insanlara dönük bir dayanışmaya nasıl katkı sunabiliriz? Bu dayanışmanın, artık (ulus) birlik modeli kapsamında detaylandırılmış dayanışma modeli olmasına, kardeş olmayanlar arasındaki bu dayanışmanın insanlar için anlamlı ve yapılabilir olmasına nasıl katkı sunabiliriz? Dayanışma şu demektir: Onu ve diğerini özne olarak kabul etmek ve olanaklı kılmak. Bu, Almanya'da yaz boyunca bir çeşit ulusal kendinden keyif duyma olarak kutlanan merhamet duygusundan farklı bir şeydir, dayanışma bundan fazlasıdır ve farklıdır, çünkü diğerlerini kendi adına konuşabilen ve konuşma hakkı olan siyasi özne olarak kabul eder.

Ve bu kabul etmek olayı belki de dünya toplumu olarak çektiğimiz en büyük zorluktur, çünkü o insanın kendisiyle arasına çok esaslı bir anlamda mesafe koyabilmesiyle el ele yürür. Diğerlerini dinleyen ilk başta kendisi sessiz olmalıdır. Ekonomik büyüme yerine mütevazilik olmak, kendi özdeşliğine o kadar bağlı olunmamalı, bu şekilde ve bu yoğunlukta kendi özdeşliğimle ve maddi çıkarlarımla yükümlü olmamalıyım. Bu eğitim perspektifinin jeopolitik yönden ayrıcalıklı olanlar için ciddiye alınması bence yararlı olacaktır.

■

* Bu metin yazının Ocak 2016'da Bremen'de yaptığı bir konuşmanın kısaltılmış ve PoliTeknik için yeniden düzenlenmiş halidir (<http://www.rat-fuer-migration.de/index.php?ID=64>).

Dünya Göç Toplumunda Paylaşım ve Eşitlik Pazarlığının Tarihsel ve Güncel Çatışmaları

Tarihsel Çelişki/İkiyüzlülük

Kimin hatırlanmaya değer insanlar topluluğuna alınacağı sorusunu yanıtlarken, biz aynı zamanda kendimizi kime ait hissettiğimizin ve kimin bizden olup olmadığı sorusunun da pazarlığını yaparız (bkz. Almanların 1904 ila 1908 yılları arasında günümüz Namibya'sında öldürdükleri Herero und Nama'ların Berlin Charité Hastanesi'nde kemik ve kafataslarının iadesi vesilesiyle, Peggy Piesche 2014). Burada gündemdeki soru, aşağıda betimlemek istediğim adalet odaklı bir bakış açısından özellikle sığınmacılara, ama ayrıca yoksullaşmış kişilere uygulanan sistematik hak ihlalleri karşısında gerek tüm insanların asgari hakları sorusu, insanın özerkliği ve katılımı soruları gerekse de dünya genelindeki üretim ve paylaşımada adalet sorusudur. Küresel ve yerel eşitsizlikler temel çatışma nedenidir.

Götz Aly 2011'de, "Neden Almanlar? Neden Yahudiler" başlıklı kitabında, henüz 1800 ila 1933 yılları arasında, tartışmalarda sosyal ve hukuksal açıdan Almanya'ya ve Almanlığa aidiyetleri sürekli reddedilen Yahudilerin kaçına ihtiyaç olduğunun ya da onlara gereksinim duyulup duyulmadığının onun nezdinde konuşulduğu bir ayrıcalıklı Hristiyan Alman söylem figürünün nasıl yapılandırıldığını betimlemiştir ...bu kişilerden kaçının toplum ve ekonomi için yararlı olduğu, onlara hakların ve bunlardan hangilerinin tanınıp tanınmayacağı ve insanın onlara uygulanan şiddete karşı ne kadar mesafeli yaklaşacağı tartışılmıştır. Bu tartışmalarda daima eşitliğe yönelimli sesler de olmuştur. Ancak bu bağlamda önemli olan şey, ayrıcalıklı görülen biz-grubu ve sıkça daha değersiz, daha az söz sahibi olarak görülen, "diğer" kişilere dönüştürülen grubun katılımcılar tarafından söylemsel olarak oluşturulmasıdır. Bu ayrıcalıklı Alman söylem figürü Almanya tarafından sömürgeleştirilen ülkelerde kullanılmış ve zorla uygulanmıştır (bkz. El Tayeb 2001).

Biz bugün kaçış halindeki insanları ele alan tartışmaları ve Almanya'nın "sığınmacı kabul etme kapasitesini" okuduğumuzda, tüm insanların sahip olduğu eşit haklardan yola çıkılmayan, aksine, karar merci olarak tesis edilen bir ulusal biz-grubundan hareketle, insanların getirecekleri yarara göre sınıflandırıldığı benzer bir söylem kompozisyonunu görmekteyiz.

Bu tartışmalar kapitalist göç toplumlarında aidiyet pazarlıklarının temelini oluşturur. Göç toplumu, ulusal devlet ve ırk bazında ayrımcılık uygulayan görünümlerin yanı sıra, birincisiyle sınıf ve cinsiyet ilişkileri tarihsel ve güncel olarak iç içe geçmiştir. Bu nedenle maddi/finansal mülkiyet paylaşımının ve

de bakım ve üretim ilişkilerinin bir cinsiyet odaklı analizinin yapılmasına ihtiyacımız var. Bununla birlikte giderek daha fazla mülk edinen bir zümre ile artan oranda yoksullaşan toplumun yarısı ila çoğunluğu arasındaki mülkiyet ve gelir odaklı bir analizinin yapılma gerekliliği söz konusudur. Aynı zamanda engelli ve engelli olmayan grupların oluşturulmasının incelenmesi ve her bir ulusal-etnik-kültürel-dinsel-ırksal aidiyet düzeninin analiz edilmesi gerekmektedir (bkz. Melter 2016).

Bu konulara ilişkin bazı rakamlar şunlardır: Yakında en zenginlerin yüzde 1'i küresel zenginliğin yarısına sahip olacak (Oxfam International/ Hardoon, Deborah (2015): WEALTH: HAVING IT ALL AND WANTING MORE . Oxford). "Women constitute half of the world's population, Perform nearly two-third of its work hours, Receive one-tenth of world' income and own Less than one hundredth of world's property" <http://www.un.org/esa/socdev/social/meetings/egm10/documents/Nandal%20paper.pdf>.

Yoksulluğun ne nicel ne de nitel boyutları kadın ve erkekler için aynıdır. Burada esas olarak şu parametreler geçerlidir: "Yoksulluk" daha dışıdır. Cinsiyetler arası farklar nicel olarak özellikle yetişkinlerde etkisini göstermektedir. Çocuk ve gençlerde bu farklar daha çok nitel ve niceldir. Kadınların daha fazla etkilenmesine özellikle belirli kadın gruplarında rastlanıyor. Cinsiyetlerin yoksulluktan aynı düzeyde etkilenmemeleri, cinsiyetlere toplumsal uzlaşmayla verilen rollerle yakından bağlantılıdır (Wallner 2010).

Kesişimsel Ayrımcılık Eleştirisi

Kesişim ile gendered Racism, classed disability uvm. gibi değişik farklılık (yapı) ilişkilerinin iç içe geçmişliği, kesişmesi ve karşılıklı bağımlılığı belirtilmektedir. Burada, oluşturulan gruplara eşit davranılmaması olarak kavranan ya da eşit olmayan kaynak ve yeteneklerin ve olanakların varlığı yüzünden eşit davranmanın gruplara yönelik mağduriyet doğuran etkileri olarak kavranan ayrımcılığın karşılaşılan her biçimiyle savaşılmaktadır. Kesişimsel ayrımcılık eleştirisi daha fazla paylaşım ve söz hakkı adaleti, adil olanaklar anlamında daha adaletli koşullar için çabalar.

Hakların Eşit Olmayan Dağılımı ve Acıma Duygusunun Paylaşılması

"Biz tek bir insanlığız: Herkes Paris'e bakıyor ve haklı olarak korkunç terör saldırılarında ölü ve yaralıların ve onların yakınlarının acısını paylaşıyor. Birkaç gün önce Beyrut'ta korkunç bir terör saldırısında öldürülenleri, yaralananları ve onların yakınlarını dünyada genelinde neredeyse hiç kimse du-

şünmüyor. Ben her ikisiyle birlikte yas tutuyor ve üzülüyorum (bkz. Birçok internet kaynağına göre: Angelina Jolie 14.11.2015). Bir eğitimbilimci ve filozof olan Mich Brumlik yakın ve uzak insan sevgisi talep ediyor (bkz. Brumlik 2004). Ve Peggy Piesche (yukarıda) bu düşünceyi, topluluğumuz içerisinde kimi bu topluluğa ait olarak görüyoruz ve - ister atfedilen vatandaşlık, yapılan ırkçı ayrımlar, cinsiyet ve gelir ilişkileri, dini aidiyet, atfedilen kültür, sığınma öyküsü ya da dil uygulamaları olsun - yaptığımız tanımla kimi bu topluluğun dışına itiyoruz sorusuyla ileri taşıyor.

Küresel dünya göç toplumunda ve de her bir ulusta ülkeye gelen göç, dış göç, süreli göç, çift yönlü göç görüngülerine rastlanmaktadır. Dilsel, dinsel ve sosyal çeşitlilikle ilişkide ayrımcı bir tutum sergilenmektedir (bkz. Mecheril 2010). Genelde "yerli" olarak görülen insan gruplarının "göç kökenli" görülen insan grupları karşısında hak ve olanaklarının hiyerarşisi hayata geçirilmektedir. Oturum ve sığınma hakkı şeklindeki ulusal devlet ayrımcılık biçimleri, nitekim salt devletin yurttaşları tüm haklara sahiptir, AB genelinde sığınma hakkı bünyesinde giderek sıkılaştırılmaktadır. Bu - sığınma hakkının sınırlandırılmasıyla el ele yürüyen 1990'lı yılların ırkçı saldırılarında olduğu gibi -, alaycı bir şekilde, yayınlarında, siyasetçilerin yaptığı açıklamalarda ve sağcı partilerin seçim başarılarında kendini gösteren milliyetçi ve ırkçı pozisyonlarla gerekçelendirilmektedir. İş piyasasında, eğitim sektöründe ve de poliste, adalet ve iş ve sosyal kamu kurumlarında uygulanan ırkçı ayrımcılık biçimleri de buna eklenmektedir.

Göç Toplumlari ve Ayrımcılık

Federal Almanya'da göç olgusu, sosyal ayrımcılık olgusu, sağcı ayrımcılık olgusu, ırkçılık olgusu, sömürgeciliğin ve ırkçılığın inkârı olguları, ırkçılık ve ulusal devlet temelli ayrımcılık konusunda kendini değiştirme çabalarının az olması olgusu, sömürgecilik, Nasyonal Sosyalizm, ırkçılık ve ulusal devlet temelli ayrımcılık arasındaki tarihsel bağlantı, güncel gelişmelerin ve söylemlerin temeli olarak görülebilir.

Adalet Yönelimli Çabalar

Eşitsizlik koşullarıyla ve ayrımcılık uygulamalarıyla eş zamanlı ve bu koşullarla çelişkili olarak, özellikle direnen, kendiliğinden örgütlenmiş, özellikle çok mağdur edilmiş gruplar tarafından, tüm insanların saygınlıklarına ve tüm insanların eş değerliğine saygı gösterme düşüncesi, adalet yönelimli eylemin temeli olarak talep edilmiştir ve edilmeye devam etmektedir. Saygınlıklar bedensel, psikolojik, bilişsel boyutlarla olduğu kadar sosyal ve hukuksal boyutlarla da ilgilidir (Oevermann'ın

2013 ve Brumlik'in 2004 tasarımlarının genişletilmesi). Öte yandan mekânsal ve gruplara yönelik saygınlık boyutlarından söz edilebilir (bkz. Bliemetsrieder 2016). Adalet hedefleyen bu çabalar, tüm insanların aynı değeri görmesi, tüm katılımcılar arasında kaynak ve olanaklar ilişkisinin adil olması, kendini gerekçelendirme, söz hakkı, dinlenilme ve kendi yaşamıyla ilgili özerklik ve seçme hakkı gibi eşit haklar nezdinde herkesin kendi olanak ve çıkarlarını hayata geçirebilmesi için, katılım, kaynak, mevki ve birlikte şekillendirmeye, adil desteğe eşit erişim talebiyle birleştirilebilir.

Kaynak

- Aly, Götz** (2011): Warum die Deutschen? Warum die Juden? Gleichheit, Neid und Rassenhass 1800 –1933. Bonn: Bundeszentrale für politische Bildung
- Appiah, Kwame Anthony** (2007): Der Kosmopolit. Philosophie des Weltbürgertums. München: Verlag C.H. Beck
- Bliemetsrieder, Sandro** (2016): Die Idee der Integritäten. Eine Erweiterung. Esslingen (mündliches Protokoll).
- Brumlik, Micha (2004): Aus Katastrophen lernen? Grundlagen zeitgeschichtlicher Bildung in menschenrechtlicher Absicht. Berlin/ Wien: Philo.
- El Tayeb, Fatima** (2001): Schwarze Deutsche. Der Diskurs um "Rasse" und nationale Identität 1890-1933. Frankfurt am Main: Campus-Verlag
- Forst, Rainer** (2013) Kritik der Rechtfertigungsverhältnisse. Berlin
- Habermas, Jürgen** (1991): Erläuterungen zur Diskursethik. Frankfurt a.M.
- Mecheril, Paul** (2006): Was Sie schon immer über Rassismuserfahrungen wissen wollten. In Leiprecht/Kerber (Hrsg.): Schule in der Einwanderungsgesellschaft. Schwalbach/Ts.
- Mecheril, Paul** (2010): Migrationspädagogik: Hinführung zu einer Perspektive. In: Mecheril, Paul; Castro Varela, Maria Do Mar; Dirim, Inci; Kalpaka, Annita; Melter, Claus: Migrationspädagogik. Weinheim und Basel, Beltz: S. 7-22
- Mecheril, Paul; Melter, Claus** (2010) Gewöhnliche Unterscheidungen. Wege aus dem Rassismus. In: Mecheril, Paul; Castro Varela, Maria Do Mar; Dirim, Inci; Kalpaka, Annita; Melter, Claus: Migrationspädagogik. Weinheim und Basel, Beltz: S. 150-178
- Melter, Claus** (2006): Rassismuserfahrungen in der Jugendhilfe. Eine empirische Studie zu Kommunikationspraxen in der Sozialen Arbeit. Münster u.a.: Waxmann.
- Melter, Claus** (Hrsg.) (2015): Diskriminierungs- und rassismuskritische Soziale Arbeit und Bildung. Weinheim/ München
- Melter, Claus** (2016): Koloniale, nationalsozialistische und aktuelle rassistische Kontinuitäten in Gesetzgebung und der Polizei am Beispiel von Schwarzen Deutschen, Roma und Sinti. Erscheint Mitte 2016 in Fereidooni, Karim/ El, Merat (2016): Transnationale Rassismuskritik. Trans/National Racism: (Trans-)National Racism: Interdependence of racist phenomena and resistance forms.
- Pateman, Carole/ Mills, Charles** (2008): Contract & Domination. Cambridge/ Malden: Polity Press.
- Prantl, Heribert** (2015): Flüchtlingsschutz. Jetzt erst recht! Süddeutsche Zeitung, München 16.11.2015, S. 4
- Rorty, Richard** (1991): Kontingenz, Ironie und Solidarität. Frankfurt a.M.
- Scherr, Albert** (2010): Diskriminierung — eine eigenständige Kategorie für die soziologische Analyse der (Re-) Produktion sozialer Ungleichheiten in der Einwanderungsgesellschaft? In: Hormel, Ulrike/Scherr, Albert (Hrsg.): Diskriminierung. Wiesbaden
- Sen, Amartya** (2010): Die Idee der Gerechtigkeit. München
- Spieker, Suanne** (2015): Die Entstehung des modernen Erziehungsdenkens aus der europäischen Expansion. Frankfurt am Main: Peter Lang
- Wallner, Claudia (2010): Hat Armut ein Geschlecht? In: Mattes, Christoph (Hg.): Armut ohne Ausweg: Sozialberatung im aktivierenden Sozialstaat. Freiburg 2010

Niurka María González Orberá

SNTECD Ulusal Sekreterlik Üyesi - KÜBA | sntecd@stg.ctc.cu

Harmanlanmış öğretimde kalite değerlendirmesi:

Kendi dinamikleri içinde bir meydan okuma

2. BÖLÜM

Öğrenci gruplarının saptanması

Öğrenci gruplarının saptanması sürecinin amacı öğrencilerin sahip olması gereken kültür ve görüşler hakkında kriterler elde ederek bunları öğrencilerin gerçek durumlarda zorlukları ve olanakları saptayabilmelerini sağlamak amacıyla derslerin içeriğine eklemektir.

Bu amaçla aşağıdakiler gibi geleneksel teknikler kullanılacaktır:

- Her bir öğrencinin dosyasındaki dokümanların değerlendirilmesi, akademik başarılar ve kaynak;

- Bu amaçla tasarlanmış, öğrencilerin her birinin gelişim seviyesinde derinleştirmesine olanak tanıyan ilk derslere uygulanmış olan teşhis tekniklerini uygulamak;

- Dersin içeriğine uygun spesifik karakterli geliştirici egzersizler, konuşma ve tartışma atölyeleri uygulayarak öğretmen için gerekli bilgileri elde etmek.

Süreç dinamiğine bağlı değerlendirme enstrümanları

Derslerde, özel olarak konularda eğitim - öğretime erişimin başarılarını değerlendirme düşüncesiyle bağlantılı olarak, sadece sürecin sonunda elde edilen başarı olarak öğrencinin davranışında görülen gelişme başarıları değil, aynı zamanda sürecin kendisini, ilerlemelerini ve geri çekilmelerini de değerlendirmek gerekmektedir. Bu başarının ilk bakışta fark edilmeyen yönlerinin, yani amacın, içeriğin, metodların ve problemlerin değerlendirilmesi anlamına gelir.

Bir değerlendirme sistemi dinamiklerin boyutu kadar değişimin de boyutunu değerlendirmelidir, metodoloji aracının faaliyetlerinin nasıl değiştiğini, değerlendirme bağlantılarının dinamiğin geliştirilmesine etkisine ilişkin konularda yardımcı olmalıdır.

Motivasyon

Değerlendirme sistemi, öğrenmek için uygunluğu ve açık olma durumunu geliştirmelidir.

Bunun için öğrencilerin yeni problemlerinin oluşum süreci gözlemlenmeli ve bunların ne herhangi bir çatışma yaratacak ve öğrencinin olası bütün entelektüel faaliyetini sınırlandıracak kadar basit ne de yaratılan bilişsel çatışmanın daha önce edinilen bilgiyle aşılması imkansız olacak kadar karmaşık olmaması gerektiğini aklımızda bulundurmalıyız.

Değerlendirme, bu anlamda, önceden edinilen bilgilerin öğrenciler arasında değişimini desteklemeli ve ortak bir çıkar çerçevesi oluşturmayı başarmayı amaçlamalıdır. Önceden edinilmiş bilgiler yeni soruna başarıyla karşı koymaya izin vermelidir. Öğretmenin özel olarak dikkat etmesi gerekenler şunlardır:

- Her bir öğrencinin ilgisini ve hedeflerini, bunları değiştirmek amacıyla, tanımak ve gerekli olması durumunda öğrenme yoluyla elde edilecek ortak bir çıkar oluşturmak (bir arada değerlendirme).

- Gündeme getirilen yeni çalışma amacıyla ilgili öğrencilerin her birinin önceden edinilmiş bilgilerini ve yeteneklerini araştırmak, bu şekilde sözü edilen deneyimler ve yeni amaç ve içerik arasında bağlantılar kurmak (otodeğerlendirme)

- Bir ortak öğrenim alanında önceden edinilen bilgileri tetikleyecek şekilde düşünmelerini ve konuşmalarını sağlayarak katılım gösteren her bir öğrencinin diğerlerini değerlendirmesini sağlamak (hetero-değerlendirme)

Bu ilgi ve bilgi tartışmalarından hareketle, birlikte değerlendirme aracılığıyla, öğretmene ve topluluğa yeni öğrenme konusuna uygun bir seviyede ya-

lerde ilgi uyandırarak, kanıtlanması gerekmektedir.

Bu bağlamda, içeriklerin kademeli olarak, ilişkilerin ve bağların kurulması yoluyla oluşturulması başarılmalı ve bu durum değerlendirmeye bir dinamik katmalıdır.

Öğretmen başarı kalıbı içerisinde, bir hetero-değerlendirme aracılığıyla öğrencilerinin şu alanlarda yeterli olup olmadığını değerlendirmelidir: İçerikleri yeniden üretme; bağlantılar ve ilişkiler kurma; içeriğin bileşenlerini veya görünümünü tanımlama; model yapıları tanımlama; yapıları örnekleme ve yenden üretim egzersizlerine yanıt verme.

Diğer taraftan öğrenci, kendi başarı kalıbı içerisinde öğretmenini değerlendirmeli, amaçlarını gerçekleştirmek için beklentilerini karşılayıp karşılamadığını ve yeterli olup olmadığını değerlendirmeli, her bir içeriğin oluşturulma düzeyi hakkında karşılaştırmalar yapmalıdır.

Ardından, öğretmenin uygun yönlendirmesi ve bütün öğrencilerin katılımı aracılığıyla anlamların sosyal inşa-

nıt verebilme olanağı sağlayacak grupsal ilgi ve daha önce edinilmiş bilginin ortak bir modelini oluşturmak.

Anlama

Bu bağlamda, değerlendirme, içeriğin oluşturulması sırasında öğrencilerin öğretmene katılım seviyesini ölçme amacı taşır ve bu amaç için genellikle sistematikleştirilmesinin ardından öğrencinin kabiliyetini yükselten bir dizi faaliyetten oluşan bir metod uygulanır. Bu metod farklı süreç formlarında ortaya çıkabilir ve anlama amacı güden eğitim-öğretim sürecinde geçici yapısal alan rolü oynayabilir, süreç içerisinde, o anla bağlantılı olarak öğrenciye daha önemli roller almasını, grup içerisindeki gelişim seviyesini arttırmasını sağlayacak koşullar yaratılır.

İçeriğin daha kapsamlı bir şekilde kavrandığı bir anlama sürecini başarılı olarak inşa edebilmek için değerlendirci egzersizlerin sonuçlarının öğrenciler arasında tartışılması ve bu şekilde yeni bir bilgiye olan ihtiyacın, öğrenci-

si kullanılarak grupsal bir başarı kalıbının oluşturulması başarılmalıdır, bu kalıp diğer bireysel kalıpları da anlamlandırarak ortak bir gelişim hedefine ve her bir öğrencinin kendi kalıbını geliştirdiği kişisel değerlendirmeye katkı sunmalı, ortak süreç ilerledikçe başarı kalıbı bireysel değerlendirmelerle ilerletilmelidir.

Değerlendirici egzersizler bireysel başarı kalıplarının oluşturulmasını sağlama amacı gütmelidir, yine ortak değerlendirmenin bir ürünü olarak bu egzersizler her bir öğrencinin kendini değerlendirebileceği bu özdeğerlendirmenin başarısı olarak grup düzeyinde bir kalıbın oluşacağı bir süreç sağlanmalıdır. Bu grupsal kalıp bir öncekinin üstünde olmalı ve yeni bir hetero-değerlendirmeye neden olmalıdır. Bunu sağlamak için öğretmen, süreci aşağıdaki anlamlarda canlandırarak hetero-değerlendirme, ortak değerlendirme ve özdeğerlendirme arasındaki diyalektik ilişkiyi göz önünde bulundurmalıdır:

1. Öğrencilerin bilişsel seviyelerinin Heterojenitesi: Öğrencilerin yeni içerikle yüzleşmesi için gereken bilişsel düzey, söz konusu temanın yerleştirildiği yerden ve öğrencilerin karakterlerinden ve onlardan doğan düzeylerden, motivasyon veya diğer faktörlere erişmelerini sağlayan ilgi seviyelerinden farklı anlayış düzeylerinde olacaktır.

2. Farklı bakış açılarının çatışması: Bu, sosyal etkileşimlerde içeriklerin etkin olarak kurulmasına katkı sağlayan çok önemli bir faktördür; yani, verimli bir çatışma için hareket noktalarının karşı karşıya getirilmesi süreci yeni yanıtların, değişikliklerin ve fikirlerde ve temsilde değişimlerin gerçekleştirilmesine ve öğrencilerin bunları işlemesine olanak tanır. Bu sayede öğrenciler ve öğretmen tarafından başarı kalıplarının pozitif modifikasyonuna yol açar.

3. Sistematik sorgulama: Bu faaliyetler aracılığıyla, sürecin katılımcıları kültürün onaylanması ve öğretmene daha anlaşılır, net ve uygun sorular sorarak öğretmenin kapasitesini değerlendirebilecek olan öğrencilerin içerikleri kavrama düzeyini değerlendirebilir hale gelecek ve öğretmenin bütün anlaşılmayan noktaları tatmin etmek için yeterli olup olmadığını gösterecektir. Bu sayede her bir öğrencinin kişisel olarak ve genel olarak öğrencilerin grup olarak başarı kalıbının oluşturulmasına katkı sağlanacaktır.

4. Bütün öğrencilerin düzeyini yükseltmek: Öğrencilerin bazılarının kişisel başarı kalıbı çok düşük seviyelerde olabilir ve bu nedenle bu öğrenciler diğer öğrencilerin gerisinde kalarak alınan çözümü anlamayabilir veya tersine bazı durumlarda bireysel başarı kalıbı öğrencilerin geri kalanlarından daha yüksek bir başarı kalıbına sahip olabilir. Önemli olan, öğrencilerin çoğunluğunu temsil eden grupsal bir başarı kalıbı oluşturulmasına izin verecek şekilde grup halinde uygun başarı düzeyinin elde edilmesidir.

5. Değerlendirme yoluyla, çözüm süreci içerisinde, yanıt vermekten ziyade sorular sormaya yönlendirmeyi destekleyen bir stille çözüm süreci boyunca kesin bilginin aranması sürecini gerçekleştirmek. Bu sayede her bir öğrencinin öğretmen tarafından verilen yanıtlar aracılığıyla derinlik düzeyi değerlendirilecek ve aynı zamanda grubun diğer üyelerinden ve öğretmenden bağımsız olarak her bir öğrenci değerlendirilebilecektir.

6. Eğitim-öğretim sürecinin daha önce öne sürülen düşüncelerle tasarlanmış farklı düşüncelerle gelişebilmesini

sağlayacak bir değerlendirme egzersizleri sistemi kurmak. Otomatik öğrenme ve özdeğerlendirmeye yönelik eğitim-öğretim sürecinin sistematikleştirilme etaplarının derinlikleri gibi farklı karakterlere (hetero-değerlendirme, ortak değerlendirme, özdeğerlendirme) sahip çeşitli değerlendirici egzersizler rehber tarafından sahiplenilmelidir.

Genelleştirme

Genelleştirme, öğrencinin bir başarisı olarak, farklı durumlara uyarlanma başarıldığı durumda elde edilmiştir, bu sayede öğrenci, sadece bilinen içeriğin verilmediği farklı problemlerle başa çıkabilir, içeriğin yapısında yeni ilişkiler bulmak için üstün düzeylerdeki zorluklarla birlikte süreci bilinçli bir şekilde derinleştirebilir ve bu içeriği kendi onaylama süreci içinde bir dönüşüm ve reaksiyon süreci olarak alabilir. Bu, içeriklerin entegrasyonunu ve genelleştirilmesini gerektiren bir süreçtir. Bu süreçte hetero-değerlendirme, birlikte değerlendirme ve özdeğerlendirme arasında sürekli olarak ortaya çıkan çelişkilerden kaynaklanan gelişim dinamiklerine özel önem vermek gerekir.

Genelleştirilmenin boyutu içerisinde öğretmen öğrencilerin başarı kalıbını aşağıdakilere göre değerlendirir:

- Yeni ve daha derin bağlantılar ve bağlar bulma kapasitesini geliştiren değerlendirici egzersizler.
- Sorunların çözümü ve yorumlama sürecinde bu çözümlerin anlaşılması ve açıklanması için hipotezlerin formüle edilmesini destekleyecek değerlendirici egzersizler.
- İçeriklerin farklı durumlara ve bağlamlara uygulanması için içeriğin dönüştürülmesi olanağını sunan değerlendirici egzersizler.
- Yeni durumlarda içeriğe yaratıcı yaklaşımlar uygulama olasılığı sunan değerlendirici egzersizler.
- Argümanların akıcı, tutarlı, uygun ve aynı zamanda gereken genellik ve içerik düzeyine sahip bir şekilde ele alınmasını sağlayacak değerlendirme egzersizleri.
- Kriterlerinde, tekziplerinde ve yanıtlarında çeşitlilik ve bağımsızlık sunacak değerlendirme egzersizleri.
- Eğitim-öğretim sürecinin uygulanmasında esneklik ve mantık sürecini geliştirecek değerlendirme egzersizleri.

Diğer taraftan, öğrenciler içerikle ilgili sahip oldukları bilgiler ve bu uygulamalardan elde edilmek istenen hedeflerden hareketle bireysel başarı kalıpları oluştururlar, bu kalıp artık bağlamların anlaşılması sürecinde oluşturulan kalıptan daha yüksek bir seviyededir ve öğrencilerin geri kalanının aşağıdaki açılardan değerlendirmesini gerektirir:

- Bağlamda ortaya çıkan sorunları çözme yeteneği.
- Yanıtlarının anlaşılması ve yaratıcılığı.
- Gerçekleştirdiği her etkinliğin temellendirilmesi.
- Uygulanan içeriklere derinlemesine hakimiyeti.
- Uygulanan farklı çözüm yolları.
- Aynı zamanda öğreten aşağıdaki anlamlarda değerlendirilecektir:

- Bütün anlaşılmayan noktaları açıklama kapasitesine sahip olup olmadığı.
- Her bir öğrenci hakkında grupta gerçekleştirdiği değerlendirmelerin adil olup olmadığı.
- Önerilen egzersizlerin içeriklerin seviyesiyle uyushup uyushmadığı.
- Öğrencilerin beklentilerini karşılayıp karşılamadığı, yeterlilik gösterip göstermediği ve açıklamalarında ve temellendirmelerinde anlaşılır olup olmadığı.
- Diğer konulara ek olarak bireylerin farklılıklarını etkin olarak ele alıp almadığı.
- İçeriğin sistemleştirilmesinde hetero-değerlendirme sürecinden hareketle ve sorunların ilgili bütün öğrencilerin (öğrencilerin ve öğretmenlerin) etkin katılımıyla çözülmesi amacıyla sosyal tartışmalar aracılığıyla, içeriğe uygulanacak bir grupsal başarı kalıbının oluşturulması desteklenir. Bu

lan grup kalıbının üzerinde olan öğrencilere) verirken grubun geri kalanlarını yeni sorgulamalar ve düşünce biçimleri geliştirmeye motive edecek şekilde bireysel farklılıklarla ilgilenmek; en az avantajlılara (oluşturulan grup kalıbının altında olan öğrencilere) gereken yardımı kolektif içerisinde veya bireysel olarak ve tamamlanmış gerçekleri vermemeye dikkat ederek gerçekleştirmek. Bunu başarmak için uyarılar ve sorulara ihtiyaç duyulur: Bireye indirgenen bu ilgilenme sırasında öğretmen öğrencilere yönelik daha kesin değerlendirmeler yapabilirken aynı zamanda her bir öğrenci gruptaki arkadaşlarının başarılarını ve öğretmenin yeteneklerini değerlendirebilecektir, bu değerlendirme temel olarak avantajlı öğrencilere kendi bireysel başarı kalıplarında yardımcı olma sırasında gerçekleştirilecektir.

- Öğrenci tarafından öğrenme eyleminin gerçekleşmesi için yapılması ge-

BU SÜREÇTE HETERO-DEĞERLENDİRME, BİRLİKTE DEĞERLENDİRME VE ÖZDEĞERLENDİRME ARASINDA SÜREKLİ OLARAK ORTAYA ÇIKAN ÇELİŞKİLERDEN KAYNAKLANAN GELİŞİM DİNAMİKLERİNE ÖZEL ÖNEM VERMEK GEREKİR.

başarı kalıbı, kalıbın altında kalan öğrencilere ve aynı zamanda özdeğerlendirme yoluyla geriye kalan öğrencilere erişmek için bir fikir sunacaktır. Böylelikle yeni başarı kalıpları her bir öğrencide oluşacaktır.

Öğrencilerin kendi gelişimlerinin, içerik ve sistemizasyon süreçlerinin başkahramanları olarak önemli roller oynayacağı bir değerlendirme süreci başlatmak için hetero-değerlendirme, birlikte değerlendirme ve özdeğerlendirme arasındaki zıtlıkların dinamiğini göstermek. Bu zıtlıkların ele alınması ve çözülmesi yoluyla daha iyi bir değerlendirme sürecinin elde edilmesi için öğretmenin yapması gerekenler şunlardır:

- Öğrencilerin önceden hazırlanması (rehberlik yönlendirmesi ve yönlendirici metinler aracılığıyla) sonrasında atölyeler veya başka türde pratik dersler gerçekleştirmek; bu derslerde öğrencilerin öğretmenle birlikte hâlihazırda çözümlenmiş olan problemleri tartışmasını sağlamak veya her bir öğrencinin diğer katılımcıları bağımsız çalışma zamanı içinde ve/veya tartışmada değerlendirebileceği ortamlar yaratmak.
- Çalışma rehberi, problemler ve gerçekleştirmek istediği egzersizlerin seçimi konusunda öğrenciye özgürlük tanımak veya diğerlerinin yanı sıra motivasyonlarını, ilgilerini ve potansiyellerini fark edebilecekleri koşullar oluşturmak. Kısacası, öğretmen, öğrencilerin çözmesi gereken problemleri dayatmaz, aksine bir taraftan yardımcı olup yönlendirirken diğer taraftan öğrencilerin çözümlemeye karar verdiği sorunların sorgulamasını ve çelişkilerinin tetiklenmesini sağlayarak öğrencinin kendiliğinden ve etkin katılımını teşvik eder.
- Soruları sorarken ve ek görevleri daha avantajlı öğrencilere (oluşturu-

reken ve pratiğe geçirilebilmesi için teoremini gerektiren faaliyetleri sürekli olarak kullanmak. En uygun yöntemler, problemlerin çözümünü olanaklı kılacak şekilde derslerde bu tarz faaliyetlerin, gerçeklikten modellenen pratiklerin, laboratuvar çalışmalarının, grup çalışmalarının gerçekleştirilmesi olabilir. Bu etkinliklerde çözümlerin açık olarak tartışılması teşvik edilmeli, çeşitli yollarla yoğunlaşılmalıdır, öğrenciler tarafından tartışılmayan konular tartışma konusu olarak önerilmelidir. Bu şekilde içeriğin sistematize edilmesinde grup durumunun birlikte değerlendirilmesi ve erişilmesi hedeflenen başarıların grupsal bir kalıbının kurulmasının başarılması gerekmektedir.

- Öğrencinin yeni başarı kalıbından hareketle yeni bir hetero-değerlendirme için başlangıç noktası olarak özdeğerlendirmenin teşvik edilmesi. Öğretmen de kendi açısından özdeğerlendirmeyi gerçekleştirerek, metodoloji aracılığıyla süreci mükemmelleştirmelidir.

- Öğrencilerin ilerlemelerini teşvik etmek ve yanlışları tartışma aracılığıyla dönüştürmek, sürecin her bir katılımcısı için özdeğerlendirmeyi harekete geçirerek bundan en iyi faydayı sağlamak, her bir öğrencinin aşmayı deneyeceği grupsal başarı kalıplarını referans olarak almak ve bu özdeğerlendirmenin başarısını göz önünde bulundurmak öncelikle yeni bir hetero-değerlendirme ve ardından yeni bir birlikte değerlendirme ve yeni bir özdeğerlendirmeye götürecektir. Bu süreç, öğretmen tarafından oluşturulan kalıba en yakın kalıp elde edilene kadar kooperatif tartışmalarda ardı ardına tekrarlanacaktır. Bu sayede öğretmen tarafından ön görülen amaçlar öğrencilerin amaçlarına erişmesiyle eş zamanlı olarak yerine getirilecektir.

Sonuçlar

Profesyonellerin eğitimi sürecinin yapıcı ve katılımcı karakterinin gelişim metodoloji enstrümanları hakkında gerçekleştirilen bu açıklamalar öğrenciler ve öğretmenler tarafından görülmeyen durumlarda planlamaları gerçekleştirmesini sağlar; gerek bireysel düzeyde gerek grupsal anlamda ilerlemelerin ve ihtiyaçların yerine getirilmesi hususunda başarılı olmak için öğretmenin yeteri kadar bilimsel ve didaktik bilgiye sahip olarak bu süreçte karışılabilir çelişkileri aşması gerekmektedir.

Sunulan değerlendirme alternatifleri, değerlendirme sistemine ilişkin profesyonel eğitim sürecinin azaltılması değil, aksine bu süreci değerlendirme sistemi aracılığıyla geliştirmektedir.

Pedagojinin ve Yüksek Eğitim Didaktikliği teorisinin somutlaştırılması sonucunda elde edilen, eğitim-öğretim sürecinin dinamiği olarak kabul edilen kategorisel, biçimsel, boyutsal çelişkilerin göz önünde bulundurulduğu ve holistik karakterin epistemolojik olarak değerlendirmesiyle elde edilen bir bağlamı içeren ve dinamik ve gelişim için holistik-biçimsel metodolojilerin belirlenmesine hizmet eden bir sentez oluşturulmalıdır.

Holistik-biçimsel metodolojilerin hususu, eğitim-öğretim sürecinin geliştirilmesi, eğitimsel öz gelişimin anlamlarının ve kültürel epistemoloji bağlamının inşa edileceği alanlar olarak süreçlerin gerçekliği içerisinde ele alınmalıdır, Yükek Öğretimin Ditaktikliğini ve Pedagojiyi ilerleten çelişkiler ve yasalar holistik-biçimsel karakterli özel metodolojiler temelinde eğitim-öğretim sürecinin değerlendirilmesi ve bir dinamik oluşturulması için gereklidir.

Kaynakça

- H. (2009) Pedagogía y Didáctica de la Educación Superior. Universidad Estatal Bolívar. Ecuador.
- . (2009). Yüksek Öğretimde rekabet yoluyla formasyon. Hususlar.
- (1998). Eğitim-öğretim sürecinin dinamikleri. Monografi.
- CeeS “Manuel F. Gran”. Universidad de Oriente.
- Fuentes L. (2005) Evrenselleştirme prosesi karşısında Sosyokültürel Çalışmalarda profesyonellerin bağlamsal eğitimi.
- CeeS. “M. F. Gran”. Universidad de Oriente.
- (2005) Municipal de Santiago üniversitesi merkezli Sosyokültürel Çalışmalar
- eğitime katılan öğrencilerin eğitim sürecindeki dinamiklerin araştırılması için strateji önerileri. CeeS “M. F. Gran”. Universidad de Oriente.
- et. Al. (2006). Üniversite öğretmenlerinin bağlamsal eğitimi : XXI. yüzyılın didaktik meydan okuması. I Jornada de Investigación de la UNEFA. Junio. Venezuela.

Kumar Ratan

Çeviri: PoliTeknik

Hindistan Ulusal Eğitim Koalisyonu

BM İnsan Hakları Bildirgesi'nde Eğitim Haklarının Genişletilmesine İlişkin Düşünceler ve Öneriler

Eğitim, 1948'de Birleşmiş Milletler tarafından İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi (İHEB) aracılığıyla bir insan hakkı olarak deklare edilmiş, ancak yıllar geçtikçe eğitim hak kavramından, alınıp satılan ve yalnızca satın alabilenlerin erişebildiği bir metaya dönüşmüştür.

Piyasa olgusu, yurttaşları değil yalnızca müşterileri gözetir. Ve yurttaşların tümü müşteri olarak rağbet görmez. Piyasada satın alma gücü olanlar meta/hizmet satın alabilirken, böyle bir gücü olmayanlar marjinal kalmaya devam eder.

İnsan hakkı, salt insan olmaktan ötürü kazanılan bir haktır. Bir insan hakkı olan eğitim hakkı ticari bir girişime dönüşürse, toplumun marjinalleştirilmiş ve yoksul kesimleri doğuştan gelen bu haklarından yoksun bırakılmış olur. Bu durum satın alma gücünü genişletme aracılığıyla, cinsiyet, kast ve dine dayalı ayrımcılığı daha da kötü bir hale getirir.

İHEB'nin yetmiş yıllık geçmişine rağmen, dünya üzerinde yaklaşık 53 milyon çocuk ilköğretimden yoksundur ve bunun %53'ünün kız çocuklar oluşturmaktadır.

O halde şu soru gündeme gelmektedir: Küresel yurttaşlar ve çeşitli ulusların seçimle başa gelen hükümetleri olarak bizler, eğitim hakkını bir insan hakkı olarak tanıma konusunda gerçekten ciddi miyiz? Herkes İçin Eğitim (EFA) hareketinin hedeflerini gerçekleştirmek için yeterince çaba harcadık mı?

Eğitim hakkı çoğu ülkede temel ve hukuki olarak tanımlanmış bir hak haline gelmiş olsa da, bu çabalar okul altı yapısı veya çocukların okula kaydı ya da geçici öğretmen istihdamıyla sınırlı kalmıştır. Öğrenimi yarıda bırakma, kalifiye öğretmen eksikliği, kolaylaştırıcı ortam eksikliği, yetersiz eğitim-öğretim materyalleri özellikle gelişmekte olan ülkelerde sorun olmaya devam etmiştir. Bu engeller, eğitimin bir insan hakkı olarak hayata geçirilmesini etkilemektedir. Eğitim hakkını İHEB deklarasyonlarına dahil etmek tek başına yeterli mi, aslında BM deklarasyonunda bir insan hakkı olarak 'nitelikli eğitim hakkının' savunuculuğunu yapmamız gerekmiyor mu?

Yıkıcı 2. Dünya Savaşı'ndan sonra, tüm uluslar daha iyi bir dünyanın halini kurdu ve bu hayali gerçekleştirmek için bir dizi insan hakkı ilan edilerek benimsendi. Buna rağmen, süregelen ve artan düzeydeki şiddet, aşırı cılık, tahammülsüzlük, zorunlu göç ve ekonomik eşitsizlikler dünyayı daha iyi bir yer haline getiremediğimizi açıkça göstermektedir. Geline bu noktada, BM Bildirgesi'nin öngördüğü şekilde eğitim: "İnsan kişiliğini tam geliştirmeye ve insan haklarıyla temel özgürlüklerle saygıyı güçlendirmeye yönelik olmalıdır (Madde 26, paragraf 2)" ifadesi daha da önemli hale gelmiştir.

O halde şu soru yöneltilebilir; eğitim hakkı güvence altına alınırken hiçbir çocuğun geride bırakılmadığının teminatını asıl olarak kim vermelidir? İnsan hakları savunucuları arasında, ayrıca İHEB'de belirtildiği şekilde, özellikle gelişmekte olan toplumlarda çocukların eğitim hakkından devletin sorumlu olduğuna ilişkin bir görüş birliği bulunur.

1948'de devlet bir refah devleti olarak görülüyordu. Fakat daha sonra, liberalleşme, özelleştirme ve küreselleşme kavramlarının yükselişiyle devletin refah konsepti değişmek zorunda kaldı. Piyasanın rolü yaşamın her alanında önemli hale geldi. Devlet teorisinde geriye dönüş öne sürüldü ve piyasa, toplumun farklı kesimlerinde yaratılan tüm boşlukları işgal etti. Eğitim de bu dönüşümün dışında kalmadı. Küresel, liberal ve özelleştirilmiş dünyada eğitim sektörü kâr getiren bir iş alanına dönüştü. Eğitim alanındaki özel yatırımlar kazanç arayışına girdi ve gittikçe daha fazla özel aktör büyüyen eğitim sektörüne dahil oldu. Eğitimin artan şekilde ticarileşmesi, oldukça düşük nitelikte eğitim sunan özel okulların mantar gibi yayılmasına yol açtı. Ayrıca devletin neoliberal politikaları da toplumun farklı kesimlerine, ekonomik şartlarına göre farklı muameleye yol açan özel eğitim yatırımlarına giden yolu döşemiştir. Bu durum, çocukların bile ekonomik şartlar temelinde ayrımcılığa maruz kalmasını meşrulaştırmıyor mu? Eğitim, özel yatırımcılardan satın alınması gereken bir insan hakkı mı olmalı?

'Zengin ve fakirler için ortak eğitim' benzeri sloganlar gittikçe gündemden düşüyor. Devlet okullarında nitelikli eğitim sağlamaya yönelik 'kaynak sıkıntısı' ve hükümetin yetersizliği nedeniyle, özel aktörler daha iyi eğitim için daha fazla ödeme ve bedelini ödediğiniz nitelikte eğitim alma gibi iş fırsatları geliştiriyorlar. Bu durum eşitsiz erişim ve eğitimin niteliğinde daha fazla tabakalaşmaya yol açarak, zengini daha güçlü, fakiri daha zayıf kılıyor.

Dünya milletleri 1990'da evrensel bir temel ilköğretim (UPE) düzeyi sağlamaya odaklandı ve 2000'de Tayland, Jomtien'de düzenlenen Herkes İçin Eğitim Konferansı'nda (EFA) okur yazarlık düzeyini yükseltmeyi hedef olarak önüne koydu. Yeni milenyum yaklaşırken, çoğu ülkenin bu hedeflere ulaşmanın oldukça gerisinde olduğu çıktı, bu nedenle uluslararası camia 2000'de Dakar, Senegal'de düzenlenen Dünya Eğitim Forumu'nda (WEF) tekrar bir araya geldi ve 2015 tarihine kadar EFA hedeflerine ulaşmayı karar altına aldı. Dakar Eylem Çerçevesi sıralanan altı kilit amaç aracılığıyla her çocuk, genç ve yetişkin için eğitim fırsatlarını genişletmeyi taahhüt etti; erken çocukluk döneminde bakım ve eğitim, herkes için üç-

retsiz ve zorunlu ilköğretim, genç ve yetişkinler için öğrenme ve yaşam becerilerinin teşviki, yetişkin okur yazarlığında %50 oranında artış, 2005'e kadar cinsiyet bazlı katılım kotasını, 2015'e kadar cinsiyet eşitliğini sağlama ve eğitimin niteliğini artırma.

21 Mayıs 2015'te gerçekleşen Dünya Eğitim Forumu 2015'te 120 bakan, başkan ve 160 ülkeden hükümet delegasyonu üyesi ile Hindistan dahil geliştirme ortakları Incheon Deklarasyonu'nu benimsedi. Incheon Deklarasyonu, 1990'da Jomtien'de başlatılan ve 2000'de Dakar'da yinelenen dünya çapında Herkes İçin Eğitim (EFA) hareketinin vizyonunu yeniden doğrulamaktadır. Ülkeler ve küresel eğitim toplulukları bütünlüklü, iddialı, istekli ve kimseyi arkada bırakmayan, güncellenmiş tek bir eğitim gündemi belirlemiştir. "Herkes için kapsayıcı ve eşit nitelikte eğitim temin etmeyi ve yaşam boyu eğitim fırsatlarını teşvik etmeyi" amaçlayan bu yeni eğitim gündemi 'Eğitim 2030', Sürdürülebilir Kalkınma Hedefi 4 (SGD 4) ve ilgili hedeflere tümüyle dahil edilmiştir. Deklarasyon, eğitim topluluğunun Eğitim 2030 gündemini hayata geçirecek kolektif taahhüdünü temsil eder. Eğitim ilkelerinin kamusal mal, temel bir insan hakkı ve diğer hakların hayata geçirilmesinin teminatı olduğunu onaylar, cesur ve yenilikçi eylemlere ilham verir.

25 Eylül 2015'te New York'ta, Sürdürülebilir Kalkınma için 2030 Gündemi 70. Birleşmiş Milletler Genel Kurulu'nda resmi olarak kabul edildi. Yeni gündemin özünde, Milenyum Kalkınma Hedefleri'nin halefi SDG 4 eğitim planlarını da içeren, 17 Sürdürülebilir Kalkınma Hedefi yer almaktadır. Eğitim 2030 Eylem Çerçevesi (FFA), Eğitim 2030'un uygulanmasına yönelik genel bir yönlendirici çerçeve olarak hizmet eder ve global bağlılığın küresel, bölgesel, ulusal düzeyde nasıl pratiğe döküleceğinin ana hatlarını çizer. SGD 4 çerçevesi ve hedefleri kapsamında eğitim vizyonu ile arzularını gerçekleştirmeleri için tüm ülkeleri desteklemeyi amaçlar. Herkes için eşit eğitim fırsatları temin etmek üzere Eğitim 2030'un uygulanması, koordinasyonu, finansmanı ve denetimi için yöntemler öne sürer.

Dünyanın yeni sosyo-ekonomik gerçekliğinde, İHEB'nin yeniden düzenlenmesi gerekmektedir. Bildirge, eğitimin temel bir insan hakkı olduğunu garanti etmek için yeni stratejileri ve yeni devlet politikalarını harekete geçirmelidir.

Eğitimin niteliği, eğitim hakkının temel bir unsuru haline gelmelidir. İHEB tek başına eğitimi bir insan hakkı olarak görmek yerine, 'nitelikli eğitimi' insan hakkı olarak tanımalıdır. Bunu başarmak için öğretmenlerin niteliği önem taşır ve bu nitelik doğrudan öğ-

retmenlerin çalışma şartlarıyla bağlantılıdır.

İHEB'de belirtildiği gibi, "çocuklara verilecek eğitimin türünü seçmek, öncelikle ana ve babanın hakkıdır (Paragraf 3, Madde 26)." Aynı zamanda, küreselleşme çağında devlet ebeveyn ve toplulukların çocuklarının eğitimine ilişkin söz söyleyebilme hakkına sahip olduğunu da garanti etmelidir.

İnsan haklarının teminatında ve çocuklara insani değerlerin aşılanmasında devletin rolünü özel sektör üstlenemez. Özel bir şirketten farklı olarak, demokratik bir devlet doğası gereği temsilcidir ve tüketicilere değil, yurttaşlara önem verir. Devletin bu rolü eğitimin bir insan hakkı olarak beyanına yansıtılmalıdır.

Beceri gelişimi de eğitimin bir diğer önemli bileşenidir ve İHEB'nin 26. maddesinde yer almalıdır.

Eğitim evrensel bir insan hakkı olduğundan, kapsayıcı eğitimin garanti edileceğine de vurgu yapılmalıdır. İHEB özel ihtiyaçları olan çocukların da yer aldığı, toplumun marjinal kesimlerine özel dikkat gösterilmesi konusunda Devlete rehberlik etmelidir.

Temel eğitim hakkının koruma altına alınmasında yönetim meselesi oldukça önemlidir. Okul eğitiminin idaresinde topluluğun rolü vurgulanmalıdır. Şeffaf ve katılımcı bir yönetim sistemi, hesap sorulabilir bir eğitim sistemi de olanak sağlayacaktır. Bu nedenle, adem-i merkezîyetçi ve demokratik bir eğitim sistemi İHEB'de hak ettiği yeri almalıdır.

Özel sektörün rolü devletin çabalarını tamamlayıcı nitelikte olmalıdır. Özel sektör kaynakları ve imkanları, herkes için nitelikli eğitim hedefini gerçekleştirmek üzere hükümet tarafından denetim altında tutulmalıdır.

Sivil toplumun hem ulusal hem de uluslararası düzeydeki rolü, çocuklar için ücretsiz ve zorunlu eğitim hakkı savunusuna destek sunma şeklinde olageldi. Son zamanlarda, sivil toplumun çoğu kesimi küresel çapta saldırıya maruz kalmaktadır ve rolü zayıflatılmaya çalışılmaktadır. İHEB, eğitimin insan hakkı olarak savunusundaki rolünü vurgulayarak sivil toplumdan gelen çabaları teşvik etmelidir.

Belirtilen değişiklikler Sürdürülebilir Kalkınma Hedeflerine (SDG) ulaşmaya yardımcı olacak ve İHEB bu sayede, 21. yüzyılın değişen realitesine daha duyarlı hale gelecektir. ■

Prof. Dr. Wolf D. Bukow | Siegen Üniversitesi

Çeviri: PoliTeknik

Almanya için Alternatif Partisi'nin (AfD) Toplumsal Tabanı

İkinci Dünya Savaşı'ndan bu yana yeni kurulan hiçbir parti seçmenler tarafından AfD kadar hızlı benimsenmedi. O sürekli medyanın gündeminde ve nerede seçime katıldıysa en kısa sürede sağlam bir fraksiyon düzeyine ulaştı. Ve buna rağmen AfD'nin nasıl bir parti olduğunu öngörmek oldukça zor görünüyor. Bu ilk bakışta partinin ağırlık noktalarını defalarca değiştirmiş olmasıyla ilgili olabilir, zira o Euro karşıtı bir parti olarak işe başlamış ve göç karşıtı bir partiye dönüşmüştür. Gerçekte ise belirlediği kendi temel doğrultusuna, yerleşik siyasete ve medyaya karşı yürüttüğü polemige ve ulusal çıkarları hararetle seslendirmesine başlangıçtan itibaren sadık kalmıştır. Dolayısıyla AfD belirgin bir siyasi profil geliştirmiştir. Bu nedenle partinin öngörülebilirliği ile ilgili zorluklar olası duruş değişikliğinden çok, partinin kesintisiz polemikçi profiliyle bağlantılı bir durum olsa gerek – resmi, siyasi manzaraya pek de uymayan ve aslında bu nedenle seçimde bu denli başarılı olacağı düşünülmeyen bir profil. Gerçekte ise bu profil, daha çok uzun süredir NPD ve Cumhuriyetçiler gibi küçük, aşırı sağ partilerden bilinen ve onunla ancak noktasal başarılar sağlayan partilerin profiline denk düşüyor. Böylece açıklamalar giderek aşırı sağ partiler için geliştirilen anlamlandırma modellerine yoğunlaşıyor. Burada genelde, görüldüğü kadarıyla hâlâ severek kullanılan “düş kırıklığı-saldırganlık” teorisinden çok çabuk yararlanılıyor ve düş kırıklığına uğramış insanlara, işsizlere, yarı yolda kalmışlara, marjinalleştirilmiş insanlara ve kenara itilmiş gruplara seslenildiği iddia ediliyor. Gerçekte burada halkın zor koşullarda yaşayan grupları söz konusu değildir kesinlikle. Böylesi grupların kendi yaşam deneyimleri nedeniyle daha çok boyun eğmeye ve siyasi ilgisizliğe meyilli olduğu birçok inceleme dayanak çoktan biliniyor. Böylesi gruplaşmalar tipik bir kısır döngü karakterize etmektedir: Alt katmanlara düşüş ve/ya da işsizlik, yoksullaşma boyunca eğmeyi ve ilgisizliği doğurmakta, bunlar da yaşamdan çekilmeyi ve çaba göstermemeyi körükleyen bir çevre yaratmaktadır. Öte yandan eski sağcı partilerden farklı olarak bu olayda, neden böyle büyük bir seçim başarısı yaşandığı açıklama bekleyen bir olgudur. Dolayısıyla bu değerlendirme ne yeni ne de inandırıcıdır. Düş kırıklığı-saldırganlık teorisi ampirik olarak inandırıcı değil ve o, burjuva dünya görüşünden sapmaların hastalıklı görüldüğü bir dönemden kalmaz.

AfD'nin başarılarının nedenini tahmin etmek için yeni bir yaklaşım geliştirmek ve ayrıca verili güncel ampirik koşulları şimdiye kadar olduğundan daha titiz bir şekilde dikkate almak gerekmektedir. Şunları saptamış olalım:

a) Görüldüğü kadarıyla bu parti kendisini taşıyan toplumsal bir tabana sahip. Toplumun orta tabakasından insanları harekete geçirebildiği çok açık – bunlar egemen partilerin etkilemediği ya da artık seslenemediği, gerektiğinde seçime gitmeye ve bir partiyle özdeşleşmeye hazır insanlardır.

b) AfD'nin savunduğu, medyaya ve yerleşik düzene yönelen görüşleri toplumun orta kesiminin düşüncelerine uygun görünüyor. Buna göre konu marjinalleşmiş olanlar değil, aksine, olsa olsa, kendini haklı gören, ama günümüz kamuoyunda yeterince temsil edilmediğini, siyaset ile ideolojik bağlantılarının koptuğunu düşünen, ancak öte yandan başarılı olan, siyasi “düş kırıklığına” uğramış gruplaşmalardır.

Yapılan bir ankette AfD yandaşlarının yüzde 79'u ekonomik durumlarının “çok iyi” ya da “iyi” olduğunu yazmışlardır¹.

c) Partinin yaptığı özel polemik yalnızca iyi karşılanmakla kalmıyor, görüldüğü kadarıyla yerinde, çoktan verilmesi gereken bir tepki olarak görülüyor ve bu tepki için gerektiğinde etkin de olunuyor. Nihayet bir grup kalkıp çoktan söylenmesi gerektiği düşünülenleri söylüyor ve yapıyor.

Birçok AfD yandaşı diğer partilerden memnun değil, onlar sığınmacı politikasını protesto ediyor ya da “saf dışı” bırakıldıklarını hissettiren belirsiz bir duyguyu paylaşıyor...²

Her üç bileşen bir toplu görüntüde birleşiyor: Burada burjuva çevreler söz konusudur, ancak bu çevreler günümüz medyası ve kitle partileri tarafından temsil edilmediklerini, ama bireysel başarıları nedeniyle iyi konumda ve haklı olduklarını düşünüyor.

Medyaya karşı yapılan güncel polemik ve sığınmacılara karşı ırkçı saldırılar, belirleyici noktaları özetleyen ve bir çeşit ana iletileri oluşturan iki görüş olarak görülüyor, ki sığınmacı tematiği bir tür yön belirleyici konu durumundadır.

Sığınmacı tematiği,
- temel konu olarak sunulabiliyor (yılda bir milyon sığınmacıyla tekne dolup taşıyor)
- başlı başına temel soruna dönüştürülebilir (eskimiş yabancılar polemigine birçok atıfta bulunulması olanaklı: Aşırı yük, entegrasyon beklentileri, radikal İslam şüphesi)

- kriminalleştirmede kullanılabilir (maddi nedenlerle sığınanlar insan kaçakçılığından yararlanıyor ve IŞİD teröristlerine gereken gizliliği sağlıyor)

- her şeyin kilitlendiği asıl konu olarak biçimlendirilebilir (Batı dünyasının ve özellikle Hristiyan değerlerin çöküşü kesin görünüyor).

Asıl soru sığınmacılar sorununun gelişerek nasıl bu denli başarılı ve toplumun burjuva grubu için böylesine yön belirleyici bir konuya dönüşebildiği sorusudur. Bu noktada (Bukow, Cudak 2016), her şeyden önce küreselleşme

AfD'nin başarılarının nedenini tahmin etmek için yeni bir yaklaşım geliştirmek ve ayrıca verili güncel ampirik koşulları şimdiye kadar olduğundan daha titiz bir şekilde dikkate almak gerekmektedir.

çerçevesinde ortaya çıkan toplumsal dönüşümle hesaplaşan, uzun süredir varolan milliyetçi bir anaakım söz konusu. Bu anaakım, 1980'li yılların başlangıcından itibaren, CDU içerisindeki kesimler de dahil, muhafazakâr çevrelerce düzenli olarak körüklenerek on yıllar boyunca neredeyse yalnızca göç tartışmasına kilitlenmiştir. Bu ilk kez Heidelberg Manifestosu'yla³, ardından Yeni Sağ (Cumhuriyetçiler'den “Junge Freiheit'a” kadar) ve kısa süre önce de Özdeşlik Hareketi'yle (Bewegung der Identitären) elle tutulur oldu. Burada ilginç olan insanları yedekleme alanının az ya da çok aynı kalmış olmasıdır, ki bu alan toplumun orta kesiminden gelen gerici gruplaşmalardır ve aralarında birçok akademisyen, üniversite üyesi ve ayrıca küçük ölçekli serbest çalışan ve sınıf atlamış, yani oldukça kısa bir sürede başarıyla sosyal hareketlilik göstermiş insan bulunmaktadır. Bir de bunların arasında birinci ve ikinci kuşaktan bazı göçmenler, göçmen olarak, Doğu Avrupalı etnik Almanlar, Doğu Almanya'dan gelenler ve İkinci Dünya Savaşı sonrası göç ettirilenler olarak yaşamlarında bir şeyleri başarmış olanlar da bulunmaktadır. Bunlar Hristiyan Birlik Partileri'ni yeterince ulusal muhafazakâr bulmayan insanlardır.

Başka bir ifadeyle, burada, ulusal başarı öyküleriyle meşruiyetini sağlayan, milliyetçi ve ırkçı anlatıları kaynaştıran, bu anlatıların göç ve farklılık sistemi (Bukow 2014) aracılığıyla hayata geçirilmesini hedefleyen bir duruşla kendilerini özdeşleştirebilen gerici çevreler söz konusudur. Ve bu bağlamda AfD'nin kuruluş günlerinden kalma

Avrupa Birliği karşıtı görüşleri ilk deneme işlevi görüyor. Güncel gelişme şimdi sığınmacı tartışması temelinde neredeyse “mükemmel” bir konum ve stratejik açıdan en iyi pozisyonu almayı sağlamaktadır. AfD'nin aile ve kadın politikası (eşcinsel evliliğe karşı olunması), eğitim konuları ve iç güvenlik ile ilgili duruşları, istisnasız ataerkil, kadın düşmanı (tek başına çocuk büyüten bir ebeveyne destek verilmemesi) ve ırkçı-eliter duruşlar olarak açığa çıkmaktadır, dolayısıyla da milliyetçi düşünceden ari düşünüşe kadar uzanan bir düşünüşe eklenmektedir, aslında son kertede büyük bir rol oynamamakta, ancak resmi tamamlamaktadır. Nitekim bu duruşlar da dikkate alındığında AfD'nin küresel bir bağlama oturduğu görülecektir. O yalnızca Macaristan, Polonya ve Slovakya'nın milliyetçi partilerine değil, aynı zamanda şu anda küresel ölçekte yayılmakta olan köktenci akımlara da uyan bir partidir. Gerçekte AfD zamanın dilini kendi amaçları doğrultusunda en iyi şekilde kullanmayı bilen bir partidir. O, popülist görüşlerin dile getirilmesinde olağanüstü becerikli ve bunu yaparak burjuvazinin düzeyinin altında uzun zamandır kabarmakta olanı dışa vurmaktadır, özellikle PEGIDA'dan (Bukow 2015) öğrendiği bir stratejidir bu. AfD tarafından yürütülen milliyetçi ve ırkçı mitlerin kaynaşmasının ve partinin köktenci anlatısının son derece tehlikeli olduğu açığa çıkmaktadır, zira yerleşik partiler bu noktada onunla yüzleşmek yerine bu partiyi daha çok kucaklamaktadır (“adaletsizliğin egemenliği”, Seehofer/CSU ya da “devletin başarısızlığı”, Spahn/CDU), bu da söz konusu anlatıları artarak yeniden kabul görür kılmaktadır.

¹ 25. März 2016: SPIEGEL-Umfrage zur AfD

² 25. März 2016: SPIEGEL-Umfrage zur AfD.

³ 17 Haziran 1981 tarihli Heidelberger Manifestosu'nda Alman üniversite profesörleri “Alman halkının içine sızılmasına” ve “Almanca'nın, kültürün ve ulusallığın aşırı yabancılaşmasına” karşı uyarılarda bulunmayı amaçlamışlardır.

Kaynak

Bukow, Wolf-D (2014): Gute Forschung verlangt eine gute Theorie. In: Wasilios Baros, Wilhelm Kempf (Hg.): Erkenntnisinteressen, Methodologie und Methoden interkultureller Bildungsforschung. Berlin. Verlag Irena Regener S.81ff.

Bukow, Wolf-D (2015): PEGIDA und der modernisierte Rassismus: Workingpaper 2015 https://www.uni-siegen.de/fokus/aktuelles/aktuelle_meldungen_region_-_diversitaet_-_innovation/622247.html?lang=de

Bukow, Wolf-D., Cudak, Karin (2016): Zur Entwicklung von institutionellem Rassismus B. Rassistische Routinen in der kommunalen Praxis. In: Karim Fereidooni (Hg.): (Trans-)Nationaler Rassismuskritik: Interdependenzen rassistischer Phänomene und Widerstandformen. Wiesbaden Springer VS (im Druck).

Dr. Brigitte Schumann

Çeviri: PoliTeknik

Eğitim politikalarının içsellemeye (Inklusion) Yaklaşımı ve Sonuçlar

BM Engelli Hakları Bildirgesi'nin insan hakları anlayışına göre, içselleme, seçici, hiyerarşik yapıları aracılığıyla farklılıktan sosyal eşitsizlik üreten ve sosyal dışlamayı arttıran, homojen başarımlara yönelimli okul sistemlerinden uzaklaşılmasını talep ediyor. Eğitim politikası herkesi kapsayan ortak okulu öngören bir sistemin, yapısal ve pedagojik farklı inşası için taşıdığı yükümlülüğü yerine getirmeyi reddediyor. O, bunun yerine, içselleme hakkını, engelli çocukları olan ebeveynlerin mevcut seçici okul sistemi kapsamında, çocuklarının özel pedagojik destek gereksiniminin özel okullarda mı (Sonderschule) yoksa örgün eğitim veren okullarda mı karşılanacağını belirleme hakkına dönüştürerek çarpıtmaktadır. İçselleme üzerine yürüyen kamusal kaynak tartışmalarıyla kesişen ve bu tartışmaların üstünü örttüğü böylesi bir siyasetin sonuçları nedir?

"Yoksul Okullarının" Devamı

Engelli çocukları olan ebeveynlere özel pedagojik destek gereksinimi konusunda tanınan okul seçme hakkı ile, öğrenim, duygusal ve sosyal gelişim ve de dil ağırlıklı özel okullar (Sonderschule) yeni bir gelişmeye kadar açık kalmaya devam edecek.

Ancak ampirik olarak bu özel okul türlerine devam eden öğrencilerin engelli çocuklar olmadığı, aksine, bunların, özel okullara ayrılarak bir kez daha mağdur edilen, yoksul koşullarda yaşayan, sosyal dezavantajlı çocuklardan oluştuğu kanıtlanmıştır. Öğrenim sonuçlarının ya da eğitim mezuniyetlerinin kötü olmasının ana nedeni, içinde bulundukları öğrenim gruplarının bilişsel ve sosyal uyumun yetersizliğidir.

Prof. Haeberlin İsviçre'de gerçekleştirdiği uzun süreli araştırmasında, özel sınıflarda öğrenim görenlerin genç yetişkin yaşlarda beklentisi yüksek mesleklere erişim sağlayamadıklarını saptadı. Çıraklık eğitiminin yarıda bırakılması ve uzun süren işsizlik bu grubun karakteristiği idi. Bu grubun benzeri, ama örgün eğitime katılabilmiş genç yetişkinler ise meslek eğitimine daha kolay ayak uydurabilmiştir. Hatta entegre edilebilmiş okul mezunlarının bir bölümü, meslek eğitiminin orta ve yüksek katmanlarında meslek eğitimi almak için belirli fırsatlar yakaladı.

Örgün eğitim veren okullarda ders görmüş eski entegre öğrencilere kıyasla özel sınıflarda okuyan eski öğrencilerin sosyal entegrasyonu da daha başarısız. Özsaygıları çok daha düşüktü. İlişki ağları oldukça küçüktü. Örgün eğitim okullarında entegrasyon deneyimi edinen genç yetişkinlerden farklı olarak, daha sık yabancı düşmanı tutumlar göstermişlerdir.

Bu nedenle Klemm ve Preuss-Lausitz

Kuzey Ren Vestfalya'da içselleştirici okul planlaması için hazırladıkları bilimsel raporunda, çok açık bir şekilde, "özel destek ağırlıklı noktaları öğrenim, duygusal ve sosyal gelişim ve dil olan özel okulların (Förderschule), yoksul çocukların okul temelli ayrılmalarını engellemek için, ki bu ayırma ayrıca hem bi-

ni olanaklı kılan iki bölümlü, liseyi kapsayan bir sistemimiz var. Bu pragmatik bir modeldir. Bu modelden beklenen tüm öğrencileri hoşgeldin ile karşılayan bir okul türü sunarak, eğitim fırsatları eşitsizliğini azaltmasıdır. O aynı zamanda üst ve orta katmana ait ebeveynlerin, akademik kariyere hazırlayan ve

▼
SİYASETİN İSTEĞİNE GÖRE ÖZEL PEDAGOJİ BİLİMLERİ ŞU AN SON DERECE DOĞAL BİR ŞEKİLDE İÇSELLEYİCİ DERSİN VE OKUL PLANLAMASININ MESLEK VE MESLEKİÇİ EĞİTİM TASARILARINI BELİRLEMEDİR.

lişsel açıdan hem de kişilik gelişimi üzerinde olumsuz etkide bulunmaktadır, genel olarak sonlandırılmasını talep ediyor".

Lisenin Yalıtılması

İçselleme, bir yanda bölümlenmiş okul türleri ile ve diğer yanda entegre okul türleri arasında bir yakınsama süreci başlatmak amacıyla eğitimsel-politik bir görev olarak algılanmıyor. Daha çok liseleri içselleme yükümlülüğünün dışında tutmak, bir diğer ifadeyle lisele- rin içsellemeye marjinal ölçekte katılımı siyasi iradenin bir isteğidir.

Eğitim politikası, liseleri alt sosyal katmanlardan gelen "öğrenim engelli" çocukları kabul etmekten "kurtarmak" için özel bir anlayış gösteriyor. Zira siyaset ebeveynlerin lise seçme nedenini çok iyi biliyor. Çocukları liseye devam eden birçok ebeveyn açısından, sosyal ayrıştırma, eğitim-öğretimin kurumsal olarak ayrılmış bölümlerine gerçekleşen erken dağılımın arzu edilen bir sonucudur.

Kuzey Ren Vestfalya'da eğitim bakanı tüm okul türlerinin engelli çocukların içselleştirilmesine katılacağını belirtiyor, ancak okul idareleri için somut uy-

engelli ve handikaplı çocukların gereksinimlerine uyum sağlamak zorunda olmayan bir lise taleplerini karşılamayı amaçlıyor. Hamburg ve Berlin'de her iki sütunun eğitim politikası tarafından istenen eşdeğerliğinin çökmekte olduğunu gösteren ilk önemli ipucu belirliyor. Lise pazarın lideri, çekiciliği kesintisiz devam ediyor. Hamburg semt okulları ve Berlin'deki entegre ortaokullar ise ebeveynlerin bir bölümü tarafından daha çok ikinci sınıf ve sorunlu okullar olarak algılanıyor, çünkü bu okullar, liselerin reddettiği öğrenciler dahil tüm öğrencileri kabul etmek zorunda.

Lisenin bu özel rolü oynamasına olanak tanınmasıyla sosyal ayrıştırma kurumsal ve toplumsal olarak derinleştiriliyor. Bazı liselerin birlikte öğrenim görevini gönüllü olarak ve severek üstlenmeleri bu olguyu değiştirmiyor.

Örgün Eğitim Veren Okulların "Özel Pedagojileştirilmesi"

UNESCO örgün eğitim veren okullarda özel pedagojik uygulama ve anlayışların kabul edilmesiyle, ayrıştırmanın yeni, ince biçimlerinin yerleşmeye başlayacağı tehlikesini görüyor. Bu nedenle UNESCO örgün eğitim veren okulla-

mesi için örgün eğitim veren okulların kapısını açtı. Özel pedagojik teşhis, öğrencilerin özel okullara ayrılma oranları sabit kaldığı halde, bütün eyaletlerde ve örgün eğitim sunan okullarda özel pedagojik destek gereksinimi duyan çocuk oranının gerçek bir patlama yaşamasının asıl sorumlusudur. İçselleme payının arttırılmasının, içselleme nedeniyle çıkırdan çıkan özel pedagojik isteklilik ve uygulamanın, örgün eğitim sunan okullardaki engelli olmayan sorunlu öğrencilere açıkça özel destek gereksinimli etiketi yapıştırmaya dayandığı kanıtlanabilmektedir.

Siyasetin isteğine göre özel pedagoji bilimleri şu an son derece doğal bir şekilde içselleştirici dersin ve okul planlamasının meslek ve meslekçi eğitim tasarımlarını belirlemektedir. Siyaset özel pedagojinin üniversitelerde yayılması kabul ettiriyor ve tüm özel pedagojik alanlar için bağımsız bir özel pedagoji bölümünün ve de özel okul sistemi ve "yoksul okullarının" devam etmesini sağlıyor.

Sonuç

Öğretmen birlikleri açısından okullarımızda yapılan içselleme kaynak sorunu nedeniyle başarısız olma tehlikesi taşıyor. Her ne kadar içselleme için okulların personel ve materyal donanımının yetersizliği tartışma götürmese de, içsellemenin başarısızlığı, eğitim politikasının insan haklarıyla temellendirilmiş içselleme kavramının tahrifine devam edip etmeyeceği ve böylece içselleştirici bir pedagoji ve içselleştirici bir okul sistemi içerisinde yer alan içselleştirici bir okul gelişimini engelleyip engellemeyeceği sorusu belirleyecektir.

İçselleştirici pedagoji, eşit ve özerk katılım ve aidiyetin temel ilkesine dayanan, insan haklarıyla temellendirilmiş bir heterojenlik anlayışında gereksinimi bulur. O bakımdan seçici okul sistemi içselleme için aşılması zorunlu büyük bir engel oluşturuyor. Örgün eğitim veren okulların "özel pedagojileştirilmesi" ile bu başarılamaz. İçsellemenin örgün eğitimde herhangi bir gelişim şansı olabilmesi için "özel pedagojileştirme" kendisi bir engel olarak tanımlanmalıdır.

▼
İÇSELLEYİCİ PEDAGOJİ, EŞİT VE ÖZERK KATILIM VE AİDİYETİN TEMEL İLKESİNE DAYANAN, İNSAN HAKLARIYLA TEMELLENDİRİLMİŞ BİR HETEROJENLİK ANLAYIŞINDA GEREKÇESİNİ BULUR.

gulamayı düzenleyen yasalar belirlenmiş değil. Bu kadar güzel söze rağmen, bu noktada da karma okul (Gesamtschule) ve ortaokulların "uzun süreli birlikte öğrenim okulları" olarak, birlikte öğrenimden kendilerinin sorumlu olduğu görülüyor.

Bugün beş eyalette 8 yılın ardından lise mezuniyetine götüren ve ikinci sü- tunda 9 yılın ardından lise mezuniyeti-

rın tüm çocukları kapsayan bir okula dönüşmesi ve özel okulların (Sonderschule) örgün eğitim okullarında reor- ganize edilmemesi için uyarıda bulunuyor.

Ancak eğitim politikası içselleme görevini çarpıtarak içsellemeyi özel pedagojinin bir konusu haline getirdi. Böylece özel pedagojik kültürlerin, uygulama ve yapıların eleştirilmeden üstlenil-

Prof. Dr. Wolfgang Kaschuba | Berlin Humboldt Üniversitesi

Çeviri: PoliTeknik

Yaşam Biçemlerine Entegrasyon: Günlük Yaşamda Yurt Edinmek!

Her kim pazartesi PEGIDA ile pek de yollara düşmemişse – ve şansa ülkemizdeki büyük çoğunluk için bu hâlâ geçerli –, Almanya’da toplumun son on yıllarda ne denli çeşitlendiğini gözden kaçıramaz. Ve bu çeşitliliğin bize iyi geldiğini.

Bununla “eski” ve “yeni” Almanları şüphesiz bazı noktalarda birbirinden ayıran salt kökenlerin çeşitliliği kastedilmiyor. Artık zaten nüfusun yalnızca azınlık kesimlerini kiliseye, cami ya da havraya götüren dinlerin çeşitliliğinden de söz edilmiyor. Özellikle de pasaportlarımızın çeşitliliği değil kastedilen, çünkü ulusal vatandaşlıkların daha çok eşit ve bu nedenle de belli bir ölçüde adeta kayıtsızca kabul gördüğü bir Avrupa Birliği’nde yaşıyoruz (henüz?).

Tüm bunlar aslında çeşitliliğimizi ayrıca oluşturan öğelerdir. Ama Almanya’daki ve Avrupa’daki yaşamın gerçek ve büyük çeşitliliğini aslında ve günlük olarak yaşam biçimlerimizde uygulamaktayız. O halde oturma ve çalışma, konuşma ve öğrenme, ilişki kurma ve boş zamanı değerlendirme biçimimiz ve tarzımızla uygulamaktayız. Ve günlük yaşamın bu düzleminde, yaşam biçimleri gerçekten “özdeşsel”, varoluşsal bir işlevi çoktandır üstleniyor: Ben ne dinliyorsam (müzik), ne giyiyorsam (giysi stili), ne yiyorsam (yemek kültürü), neye inanıyorsam (din - ya da Facebook ya da hiçbirşey) oyum. Hatta çoğu kez bu yaşam biçimlerini sonuna kadar savunuruz: Yalnızca bu, yalnızca böyle, yalnızca ben!

Bir Borussia Dortmund taraftarını ciddi olarak Münihli Bayern’in de futbol oynayabildiğine ikna etmeyi deneyin. Rap dinleyen oğlunuza operanın, Schlager müziğin ve halk müziğinin de varoluş hakkı olduğunu anlatın. Vegan bir kadını kebab yiyenlerin illa da bir katil olması gerekeceğine inandırın. Ve bir Neo-Nazi’ye sığınmacıları da bir insan olarak kabul etmeye ikna edin. –

Bu çoğunlukla pek de kolay değildir ve çoğu kez olanaksızdır. Çünkü hepimiz sözcüğün tam anlamıyla yaşam biçimlerimizle ve bunların içinde yaşıyoruz. Ve bu yaşam biçimleri inançlarımızı ve değerlerimizi, tarihimizi ve yaşam öykülerimizi, korkularımızı ve umutlarımızı da kapsamaktadır. Örneğin her kim futbol oynuyor ya da Zumba yapıyorsa, her kim parti yapmayı seviyor ya da vejetaryen besleniyorsa, o bunu “tümünden” yapıyor, yani tam çabalamaktadır ve özdeşleşmiştir.

Dönüşen yaşam biçimleri mi?

Demek ki biz hepimiz bir bakıma “dönüşen yaşam biçimlerini” yansıtırız. Ve bu bizi bir taraftan sıkça buna

uygun inatçı ve egosantrik “dar görüşlülüğe” yönlendirir: Ben yalnızca böyleyim, böyle yapabiliriz ve böyle yapmak istiyorum! Ancak bu yaşam biçimleri bizi diğer taraftan ve tersine özel bir tarzda da “bağlantıda kalmamızı” sağlıyor: Çünkü onlar kendilerini diğerleriyle paylaşmamızı sağlayan iyi bir özgünlüğe de sahip. Bunun anlamı, bu yaşam biçimlerini, aynı şeyleri birlikte yaptığımız için ve yaptığımız sürece “anlayabildiğimiz” başka insanlarla ve gruplarla uyguluyor olmamızdır. Ve buna en kolay yoldan gün içerisinde katıldığımız farklı “yaşam biçimi topluluklarında” erişebiliriz: Okulda, işte, futbol kulübünde, konserde, müzeye gidildiğinde.

Bu nedenle entegrasyon Almanya’da artan ölçüde şu anlama gelmektedir: Günlük yaşam kültürleri olarak herşeyden önce okul ve iş, ev ve boş zamanlar arasında gelişen farklı yaşam biçimlerimizle bütünleşmek. Şu an artık ilişki ve grup kültürlerinin son derece çeşitli bir manzarası boylu boyuna uzanıyor: Aile ve gençlik grupları, spor ve sanat dernekleri, komşuluk inisiyatifleri ve yurttaş girişimleri, tüketim ve müzik biçimleri şeklini alan bir ilişki ve grup kültürü. Ve entegrasyon en hızlı ve en kolay biçimde en iyi burada işliyor: Çünkü birşeyleri birlikte istiyoruz ve onu birlikte yapıyoruz!

Ortak günlük yaşamımızın bu sosyal biçimleri ve kültürel boyutları bu nedenle o kadar önemlidir: Çünkü onlar küresel ve yerel, bir diğer ifadeyle büyük ve küçük dünyaları birleştiriyor. Hepimiz futbolun ya da bayramın temel kurallarını biliyoruz. Ancak bunlar şu dernekte ve şu bayramda somut olarak nasıldır: Burada çoğu kez çok özgün bir “biz” ve “siz” durumu geçerlidir.

Ve bu nedenledir ki gençlik grupları, kafeler, yurttaş girişimleri ya da spor kulüpleri Dortmund’daki haliyle Berlin’de olduğundan, Konstanz’daki haliyle Flensburg’da olduğundan daima biraz farklı görünür. Çünkü eğlence, siyaset ya da antrenmanın genel amacında özel, yerel yaşam tarzları hala örülü olmaya devam eder: Lehçede olduğu kadar tatta, iletişimin ve hoşsohbetlerin biçiminde.

Yerel ilişki alanları

Yaşam biçimlerimizi geliştirdiğimiz ve birbirimizle karşılaştığımız yer demek ki bu yerel günlük yaşamdır. Ancak yalnızca ne bilinçli olarak birbirimizin önünden kaçmadığımız ne de yalnızca kendi biçimimizi kabul etmediğimiz zaman bu olanaklıdır. Bu yerel günlük yaşam karşılaşmaya ve alışverişe hazır olduğumuzda canlı bir sosyal ve kültürel “ilişki alanına” dönüşür.

Çünkü bu ortak günlük yaşamın içine girmeye cesaret ettiğimizde, orada diğerleriyle ilişkiye ve alışverişe girmeye çalıştığımızda ve kendimizi televizyon ve bilgisayar önünde eve ya da gençlik kulüpleri ve kafelere kapatmadığımızda, gerçekten karşılıklı tanışabiliriz. O zaman herşeyden önce başkalarının yaşam biçimleri ve yaşam öyküleri hakkında daha fazla bilgi edinmiş oluruz. Ve farklılıklarla ortaklıkları yeniden keşfetmiş oluruz. Özellikle de semtimizin, kentimizin ve toplumumuzun kültür ve tarihi yönünden.

Aslında tarih ve kültüre baktığımızda neredeyse hepimiz yeni ve bilgisiziz: Göçmenler kadar Biyolojik-Almanlar da. Ve artık şimdi biz zaten bu ayrımın, iş ya da meslek eğitimi, ev ya da sevgi nedeniyle taşınmanın çoktan normal ve günlük yaşamın bir parçası olduğu toplumumuzda giderek daha da anlam-sızlaştığının farkındayız. Bu yüzden aslında hepimiz bugünkü yaşam biçimlerimiz hakkında aynı düzeyde bilgi sahibiyiz, ancak semtimiz ya da kentimiz, tarihsel artalan ya da kültürel gelenekler hakkında genelde pek bir bilgimiz yok.

Ve bu birçoğumuzun son yıllarda neden sık sık çocuklarımızla ya da arkadaşlarımızla birlikte artık sanat sergilerini ya da şehir müzelerini gezmeye, şehir turlarına ya da şehirdeki şenliklere katılmaya başladığımızı da açıklıyor. Ve bunu yabancı kentlerde turist olarak değil, aksine yerliler olarak kendi kentlerimizde yapıyoruz ve böylece kentimiz “yurda” da dönüşebilir: Giderek daha yakından tanıdığımız ve kendimizi huzurlu hissettiğimiz bir yere.

Yeni ülke bilgisi

Bu nedenle birlikte yurt edinmek olarak kavranan entegrasyona çıkan en hızlı yol, bu yerel günlük yaşam ve yerel tarih alanından geçer. Çünkü her kim bu yola girerse, o, kamuyla ve kamu yararıyla ilgilendiği, yerel tarihe ve şimdiki zamana merak saldı ve bu yerel “biz”e ait olduğu sinyali verir.

Ve – etnik kökenimizden ya da analimizden bağımsız – deneyim ve bilgi alışverişinin ortak biçimlerini bize sunarak, bu “biz”i birlikte örgütlemeye çalışan çeşitli sunular var. Bunlar yerel kültür dernekleri ve halk okulları, kiracı birlikleri ve yurttaş girişimleri, komşuların toplandığı kafeler ve şehir müzeleri, korolar ve tiyatro grupları, spor kulüpleri ve jimnastik stüdyoları, kilise cemaatleri ve cami dernekleri, okul ve park inisiyatifleridir.

Bunların tümü şu ikisini yansıtıyor: Kentlerimizdeki sivil toplumu ve aynı

zamanda onun yerel kültür çevresini. Bununla birlikte bu ağ elbette şu an olduğundan çok daha açık ve daha iyi bağlanabilir. Çünkü halk okullarının ya da müzelerin, komşuların toplandığı kafelerin ya da tiyatro gruplarının kapılarının arkasında neler olduğunu dışardan bakarak görmek pek de mümkün değil – ve herşeyden önce: Orada gerçekten sıcak karşılanacağımızı kestirmek pek olanaklı değil.

Ama bu da hızla değişmeye başlıyor. Özellikle de bu yerel girişimlerin birçoğunun hedefleri, programları ve katılım olanakları hakkında kendi bilgi ve iletişim sayfalarıyla yer aldıkları internet sayesinde bu değişim gerçekleşiyor. Kadın erkek bireysel olarak ya da arkadaşlarıyla birlikte sunulan bu olanaklardan yararlanabilir. Erişimleri ve karşılıklı alışverişi, dernekler, girişimler ve ağlar arasında kefillikler ve ortaklıkları, alışveriş ve işbirliğini sıkıca kararlaştırılarak, kurumsal olarak örgütlemek de uygundur. Halk ve dil okulları, müzeler ve tarih dernekleri, yurttaş girişimleri ve komşuların toplandığı kafeler, şehir kütüphaneleri ve gençlik kulüpleri ve daha birçoğu bunu yapabilecek durumda ve yapmaya hazır.

Şimdi onlara yeni tasarılar için önerilerde bulunmak ve onlardan bu tasarıları beklemek bizim görevimiz. Çünkü hiçbir yerde ortak ve yurt edinmeyi sağlayan bir “biz” duygusuna burada olduğu kadar hızlı ulaşamayız. - Elbette eğer kapılarımızı davet edercesine açmaya ve diğer kapılardan cesurca geçmeye hazırsak.

Burak Dilik

Duisburg-Essen Üniversitesi Türkçe Öğretmenliği Bölümü

Çark*

Federal Almanya'nın kurulduğu 1949 yılında Amasya'nın Merzifon ilçesine bağlı, adı önceleri Belvar iken sonraları Kayadüzü olarak değiştirilen köyde doğar büyükbabam. Geçirdiği savaşların verdiği tahribatı onaracak olan ve misafir işçi olarak nitelendirilen binlerce kişilik bir grubun içinden sadece biri olacaktır.

İlk kez altı yaşında kaybetmiştir bir bakıma yurdunu. Annesinin bu dünyadan göç etmesiyle büyükbabam erkenden büyülemek zorunda kalmış, anneye hissedilen duygularından göç etmiştir ilk olarak. Doğuran değil, büyüten ve besleyen anne olmuştur artık kendisi. Küçük yaşlarda, köy yaşantısının getirdiği sorumluluklardan kendisine de bir pay düşmüştür elbet. Fiziksel olarak yapabileceği her işe zihinde uymaya mecburdur. Bazen zihin beden peşinden, bazen de beden zihnin peşinden göç etmiştir kendilerine büyük olduğu kadar yabancı da olan bir dünyaya, bir boyuta.

Çobanlık yaptığı yıllardaki yaşı "Azığıma konulan ekmeği bir ta-

şın üzerinde unuturdum, bütün gün aç gezerdim sonra"dır kendisi için. Gençlik yıllarında tam anlamıyla ekmeğini taştan çıkaran Hüseyin, köyün yakınında bulunan taşocağına gidip gelir her gün. Ekmeğini taştan çıkarma olgusu artık bir süre peşini bırakmayacaktır.

Abisinin de yardımıyla sonraları maden işçilerinin haklı direnişiyi ünlenecek olan Yeni Çeltik Maden Ocağı'nda çalışmaya başlayan büyük-babam, bir süre de maden ocağı sayesinde sürdürür hayatta kalma ve hayallerini gerçekleştirme mücadelesini.

İlk olarak Almanya'nın Bönen şehrine 1973 yılında gelir ve bir sene arayla, önce 1974'te Gelsenkirchen Erle'ye, sonra 1975'te Herten Westerholt'a ve son olarak da 1978 yılında Gelsenkirchen Buer'e göç eder ve burada kalır uzun bir süre. 1974 yılında yedi yıl önce evlendiği eşini ve üç çocuğunu getirir Almanya'ya. Babaannem de Almanya'ya geldiği yıllarda çeşitli işlerde çalışır.

Son beşik olan Kadir amcam Almanya'da dünyaya gelmiştir. Beş yaşında Almanya'ya gelen, burada okula giden, 1985'te babası gibi maden işçisi olarak meslek hayatına atılan babam Erdal, kısa süre sonra bu işin emekliliğe kadar böyle gitmeyeceğini anlamış ve sırayla Fachabitur ve sonrasında teknisyen okulunu bitirmiştir. Kendisinden iki yaş küçük olan kardeşi Hidayet amcam da aynı şekilde madenci olarak işe girmiştir.

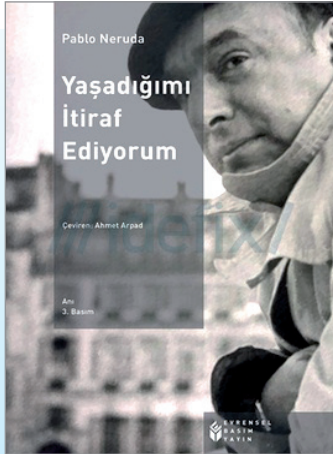
Eli ekmek tuttuğu için, evlenme konusunda hiçbir engel kalmadığına inanan babam 1987 yılında annemle evlenir. Bürokratik birtakım sıkıntılar sebebiyle annem ancak 1988 yılında Almanya'ya gelebilmiştir ki, 1989 yılında ben doğayım. Yıl 1990 olduğunda, artık Berlin Duvarı da yıkıldığına göre kardeşim Hüseyin'in dünyaya gelmemesi için de hiçbir sebep kalmamıştır.

Bir Hüseyin diğer Hüseyin için yapmıştı aslında yukarıda anlatılanların hepsini. Yaşanan her şey sadece fizik-

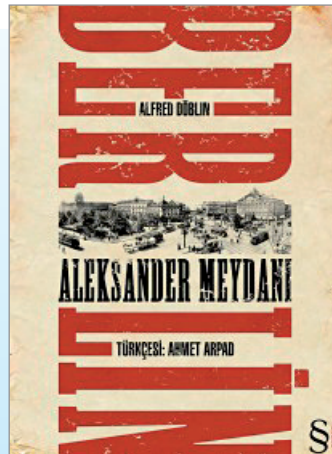
sel açıdan bir göçü getirmemişti beraberinde. Beyinde de birçok konuda göçün yaşanmasına sebep olmuştu. Artık yurt, vatan, millet, Sakarya belirli bir yer olmaktan çıkmıştı, çıkmak zorundaydı. Bu yerlerin değişkenliğinin kabul edilmesi insanı özgürleştiriyor ve onun aslolan şeylere konsantre olmasını sağlıyordu. İnsan, yurdunu kendi içinde bir yer olarak betimliyor ve görmeye başlıyor ve bunun sonucunda gittiği her yerde kendini yurdunda hissediyordu. Çevre ile olan etkileşim, belli başlı fenomenlerin yeniden tanımlanmasına yol açıyor ve bu tanımlamaların birtakım etik değerler doğrultusunda ve insan merkezli olması, insanı düşüncelerinde ve duygusal dünyasında özgürleştiriyor ve insanın statik düşünceden dinamik düşünceye ulaşmasını, dolayısıyla yaşama ve yaşamaya yönelik ilk adımı atmasını sağlıyordu.

* Politeknik'in 9. sayısında yayınına başlanan "Göç Üzerine Metinler" yazı dizisinin devamı.

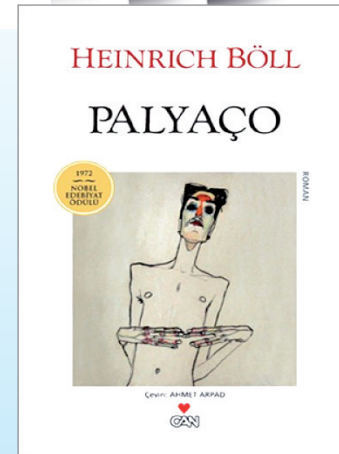
Kitaplar arasında...

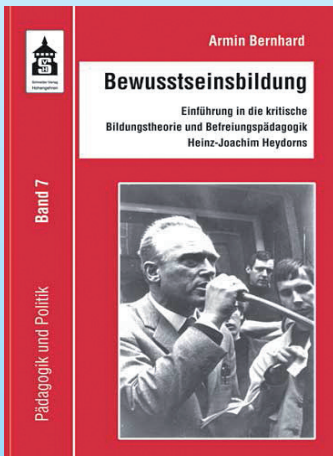
Yaşadığımı
İtiraf Ediyorum
Pablo Neruda
Çeviren: Ahmet Arpad

Berlin
Aleksander Meydanı
Alfred Döblin
Türkçesi: Ahmet Arpad

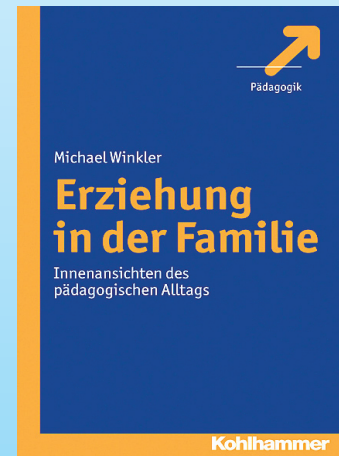
Palyaço
Heinrich Böll

Bewusstseins-
bildung
Einführung in die kritische
Bildungstheorie und
Befreiungspädagogik
Heinz-Joachim Heydorns
Armin Bernhard

Handbuch
Frühe Kindheit
Rita Braches-Chyrek
Charlotte Röhrer
Heinz Sünker
Michaela Hopf (Hrsg.)

Erziehung
der Familie
Innenansichten des
pädagogischen
Alltags
Michael Winkler

www.politeknik.de

PoliTeknik

info@politeknik.de

Posta adresi: Politeknik · Postfach 25 03 48 | 40092 Düsseldorf

GÜNCEL SAYI

ARŞİV

ANA SAYFA

YAZARLAR

DİJİTAL
GAZETE

www.avrupa-kultur.eu